

The background of the entire page is composed of intricate, hand-drawn red contour lines. These lines vary in density and orientation, creating a complex, organic pattern that resembles a topographical map or a series of overlapping, flowing shapes. The lines are most concentrated in the upper left and lower right areas, with more sparse, wavy lines in the center.

ASVA

ONDERZOEKSBUREAU

OVER DE GRENS?

Studeren in het buitenland

INHOUDSOPGAVE

1. Samenvatting	8
1.1 Aanleiding.....	8
1.2 Onderzoek.....	9
1.3 Aanbevelingen.....	9
2. Methoden van onderzoek.....	11
2.1 Aanleiding.....	11
2.2 Hoofdvragen en deelvragen.....	12
2.3 Leeswijzer	14
3. Onderzoeksmethoden.....	15
3.1 Beschrijving van dataverzameling en analyse	15
3.2 Afbakening van concepten en begrippen.....	16
3.3 Achtergrond respondenten.....	16
4. Eerstejaarsstudenten	18
4.1 Informatievoorziening.....	18
4.2 Factoren die een rol spelen.....	19
4.3 Rol van de UvA	22
4.4 Deelconclusie.....	26
5. Ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring	28
5.1 Achtergrond	28
5.2 Factoren die een rol spelen	29
5.3 Deelconclusie.....	36
6. Ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring	38
6.1 Achtergrond	38
6.2 Obstakels en stimulansen	39
6.3 Factoren die een rol spelen.....	41
6.4 Rol van de UvA	44
6.5 Deelconclusie.....	48
7. Vergelijking	50
8. Conclusie	52
9. Bestuursaanbeveling.....	56
Publicaties van het ASVA onderzoeksbureau	58
Colofon	62

ASVA ONDERZOEKBUREAU

ASVA studentenunie behartigt de belangen van de Amsterdamse student. Dat begint bij weten wat er speelt, en wat studenten belangrijk vinden. Daarvoor is het ASVA Onderzoeksbureau, dat precies daarnaar onderzoek doet. Weliswaar opereert het ASVA Onderzoeksbureau onafhankelijk van ASVA, maar het bureau dient hetzelfde belang, namelijk dat van de Amsterdamse student. Inmiddels vormen de zeer uiteenlopende en diverse publicaties van het bureau – altijd vanuit het perspectief van de student – een betrouwbare en serieuze bron van informatie voor de Universiteit van Amsterdam (UvA), de Hogeschool van Amsterdam (HvA), de Gemeente Amsterdam, en de pers.

Het ASVA Onderzoeksbureau wordt momenteel ingevuld door Iris van der Doelen en Lisanne Wichgers, met ondersteuning van de onderzoekscommissie bestaande uit Robert Boemen, Isa van der Wielen en Youri Weesie. Daarnaast krijgt het ASVA Onderzoeksbureau ondersteuning vanuit het ASVA bestuur in de persoon van Abigail Tjhay, Penningmeester 2015-2016 van de ASVA studentenunie.

VOORWOORD

Vanuit de opleiding een buitenlandervaring opdoen draagt bij aan de persoonlijke en academische ontwikkeling van studenten. Veel studenten zien hier de waarde van in en willen tijdens hun studie een buitenlandervaring opdoen. Helaas blijkt dat in de realiteit uiteindelijk maar een klein percentage van de studenten naar het buitenland vertrekt. Dit was aanleiding voor het ASVA Onderzoeksbureau hier onderzoek naar te doen. Tijdens de eerste interviews bleek dat Centrale Studentenraad in opdracht van de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit hetzelfde onderzoek wilde starten. Na deze constatering werden dan ook de krachten gebundeld. Graag wil ik oud-CSR-lid Gamze Ulker en haar opvolger Guinevere Simpson bedanken voor de vruchtbare samenwerking. Ook danken ik de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit. Daarnaast dank ik met name UvA-medewerkers Wouter ter Haar en Anouk Tso, voor hun scherpe blik en aanvullingen.

Daarnaast wil ik graag mijn collega Lianne Wichgers en oud-collega Luuk van Gemert van het ASVA Onderzoeksbureau bedanken voor hun medewerking en hulp. Ook gaat mijn dank vanzelfsprekend uit naar de collega's binnen de ASVA studentenunie die hebben meegeholpen aan de totstandkoming van dit onderzoek, speciaal Jelmer Peters (Algemeen Bestuurslid ASVA Studentenunie 14|15) en Abigail Tjhay (Penningmeester ASVA Studentenunie 15|16). De meeste dank gaat uit naar de 3.801 UvA-bachelorstudenten die de enquête hebben ingevuld, zonder wiens inzichten en mooie citaten dit onderzoek niet mogelijk was geweest.

Namens het ASVA Onderzoeksbureau wens ik u veel plezier bij het lezen van dit verslag.

Iris van der Doelen

Coördinator van het ASVA Onderzoeksbureau

1. SAMENVATTING

1.1 Aanleiding

De Universiteit van Amsterdam (UvA) vindt het belangrijk dat studenten tijdens hun studie buitenlandervaring opdoen. Dit blijkt onder andere uit het 'Strategisch Kader Internationalisering' waar wordt ingezet op een forse toename van de uitgaande studentenmobiliteit. De ambitie is dat het aandeel bachelorstudenten dat in het kader van de opleiding een buitenlandervaring doet, stijgt naar 25-30 procent. Ondanks de groeiende instroom van internationale studenten blijft de internationale uitstroom van de UvA bachelorstudenten achter. De Universitaire Commissie Onderwijs (UCO) heeft daarom een werkgroep ingesteld met de opdracht de uitgaande studentenmobiliteit aan de UvA te analyseren en aanbevelingen te formuleren op basis van de gedane bevindingen.

Een buitenlandervaring biedt een unieke academische, culturele en persoonlijke uitdaging waar studenten hun hele leven lang van profiteren. In de Nationale Studenten Enquête (NSE) geeft de meerderheid van de eerstejaarsstudenten aan dat ze naar het buitenland willen, maar de uitgaande studentenmobiliteit blijft in het tweede en derde jaar achter. Het is tot nu toe onduidelijk waarom uiteindelijk slechts een kleine groep uiteindelijk daadwerkelijk naar het buitenland gaat.

Daarom wordt er in dit rapport onderzocht wat er voor studenten meespeelt in de keuze wel of niet een buitenlandervaring op te doen, en welke factoren hierin het zwaarst meewegen zijn. Het ASVA Onderzoeksbureau en de Centrale Studentenraad hebben deze vraag in samenwerking met de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit bij UvA bachelorstudenten neergelegd, in de vorm van een enquête met gesloten en open vragen. Deze is door 3.801 bachelorstudenten aan de UvA volledig ingevuld.

¹ <http://www.uva.nl/over-de-uva/uva-profiel/identiteit-en-missie/universitaire-beleidsnotities/strategisch-kader-internationalisering/strategisch-kader-internationalisering.html>

² <http://www.studiekeuze123.nl/nse>

1.2 Onderzoek

Een belangrijke bevinding uit het onderzoek is dat maar een klein deel (9,7%) van de eerstejaarsstudenten een buitenlandervaring uitsluit. Zij geven aan dat zij geen toegevoegde waarde zien in het opdoen van een buitenlandervaring. Overeenkomstig met de NSE kan er worden geconcludeerd dat de meerderheid van de studenten graag een buitenlandervaring op wil doen. Ook bij ouderejaars zonder buitenlandervaring blijkt dat de meerderheid (60,9%) van plan is om naar het buitenland te gaan tijdens hun bachelor of master. De ouderejaarsstudenten die een buitenlandervaring opgedaan hebben zijn hier erg enthousiast over. Maar liefst 92,8% raadt het andere studenten zelfs in sterke mate aan om op uitwisseling te gaan.

Er is niet maar één factor die studenten belemmert om naar het buitenland te gaan. Er zijn verschillende barrières waardoor studenten in Nederland blijven of hun voornemen om naar het buitenland te gaan blijven uitstellen. Redenen zijn een gebrek aan ruimte in het curriculum, de hoeveelheid regelwerk, gebrekkige informatievoorziening en de kosten. Daarnaast blijkt dat studieadviseurs en andere sleutelfiguren van de opleiding vaak niet goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden. De respondenten ervaren dat deze hen verkeerd adviseren of een afradende houding hebben. Een ander obstakel is dat honoursstudenten hun programma vaak niet kunnen combineren met een buitenlandervaring.

1.3 Aanbevelingen

Aanbevelingen decentraal beleid

De gebrekkige informatievoorziening is een van de grootste belemmeringen. Er moet eerder en vaker gecommuniceerd worden over de mogelijkheden. Idealiter zouden studenten al in het eerste studiejaar een uitgebreide voorlichting moeten krijgen, met daarnaast blijvende aandacht voor een buitenlandervaring gedurende de gehele bachelor. Daarnaast blijkt dat veel ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring zich niet bewust zijn van alle informatie die de UvA aanbiedt. De informatievoorziening moet dus niet alleen eerder en vaker gegeven worden, maar moet ook toegankelijker en duidelijker worden aangeboden. Duidelijke informatievoorziening verlaagt ook de hoge regeldruk die studenten nu ervaren en die hen potentieel afschrikt. Er is daarnaast behoefte aan een centraal en online informatiepunt waar betrouwbare informatie te vinden is en waar studenten kennis en ervaring kunnen uitwisselen.

Door de bijkomende kosten worden veel studenten afgeschrikt om een buitenlandervaring op te doen. Het liefst zouden de studenten extra beurzen ontvangen om de bijkomende kosten te verlagen. Tegelijkertijd is er behoefte aan duidelijke informatie over de te verwachten kosten en een overzicht van beurzen waar studenten aanspraak op kunnen maken. De angst voor extra kosten hangt ook samen met de angst voor studievertraging.

Aanbevelingen voor decentraal beleid

Studenten maken zich grote zorgen over studievertraging. Een aantal opleidingen biedt geen ruimte in het curriculum voor een buitenlandervaring. Bij deze opleidingen moet gekeken worden naar mogelijkheden om een mobility window te creëren. Een mobility window is een periode, bijvoorbeeld een semester, waarin studenten geen verplichte vakken hebben op de UvA en dus een buitenlandervaring kunnen opdoen. Wanneer dit moment tijdig naar studenten gecommuniceerd wordt, kunnen zij een buitenlandervaring inplannen zonder studievertraging op te lopen. Voor programma's waar geen mobility window past, kan een oplossing liggen in summer schools of vakken die (deels) in het buitenland gevolgd worden. Dit geldt ook voor het honoursonderwijs, waar flexibeler mee om moet worden gegaan zodat een buitenlandervaring wel gefaciliteerd kan worden.

Daarnaast is een goede afstemming tussen de centrale en decentrale informatievoorziening zeer belangrijk. De International Offices zouden hierbij een schakelfunctie kunnen vervullen, door bijvoorbeeld een portfolio te maken van partneruniversiteiten en het bijbehorende vakkenpakket. Door een overzicht van (goedgekeurde) vakken per universiteit en duidelijke informatie omtrent vakkengoedkeuring, krijgen studenten een beter overzicht van de kansen die een buitenlandervaring biedt. Daarnaast willen studenten graag een stappenplan met opleidingsspecifieke data.

Studenten zijn gebaat bij studieadviseurs die op de hoogte zijn van de relevante en actuele informatie omtrent een buitenlandervaring. Dit geldt ook voor andere sleutelfiguren binnen de opleiding. Ook een nauwere samenwerking tussen de International Offices en de studieadviseurs is gewenst. Daarnaast werkt het stimulerend wanneer een uitwisseling behandeld wordt als een vanzelfsprekend onderdeel van de bacheloropleiding. Door mogelijkheden inzichtelijker te maken, kunnen de toegevoegde academische en persoonlijke waarde van een buitenlandervaring meer benadrukt worden.

METHODEN VAN ONDERZOEK

2.1 Aanleiding

In samenwerking met de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit wilden het ASVA Onderzoeksbureau en de Centrale Studentenraad (CSR) graag weten welke factoren meespelen in de beslissing van studenten om wel of niet een deel van de studie in het buitenland te volgen. Deze vraag komt voort uit de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit die is ingesteld door de Universitaire Commissie Onderwijs (UCO). De werkgroep heeft de opdracht gekregen om de achterblijvende studentenmobiliteit te analyseren en aanbevelingen te formuleren. In dit rapport staat de vraag centraal of de Universiteit van Amsterdam (UvA) invloed kan uitoefenen op doorslaggevende factoren om al dan niet naar het buitenland te gaan voor de studie. De uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in het advies aan het College van Bestuur van de werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit van de UCO.

Elke student moet de kans krijgen om een buitenlandervaring op te doen. Niet alleen vanwege de academische uitdaging, maar ook om een andere cultuur te ervaren en een internationaal netwerk creëren. Bovendien laat wetenschappelijk onderzoek zien dat het verwerven van internationale en interculturele competenties vele voordelen biedt, zoals een betere creatieve vaardigheid.

Het belang van de buitenlandervaring wordt niet alleen aangehaald in de wetenschap, maar ook in de politiek door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) Jet Bussemaker, in haar visiebrief op internationalisering. Hierin zegt zij: "In mijn ogen is internationalisering cruciaal voor het verwerven van kennis, vaardigheden en beroepscompetenties. Tegelijkertijd is internationalisering ook zeer waardevol voor de persoonlijke ontwikkeling en identiteitsvorming van studenten."

In het 'Strategisch Kader Internationalisering' zet de UvA in op een toename van de uitgaande studentenmobiliteit. In 2020 moet 20 procent van de bachelorstudenten een deel van hun studie in het buitenland gevolgd hebben. Daarnaast ligt een prioriteit in het aantrekken van toptalent uit het buitenland en in het stijgen op internationale hoge rankings. De inzet is bredere internationalisering van de universiteit. Momenteel heeft slechts een klein

³ Lee, C. S., Theriault, D. J. and Linderholm, T. (2012), On the Cognitive Benefits of Cultural Experience: Exploring the Relationship between Studying Abroad and Creative Thinking. *Appl. Cognit. Psychol.*, 26: 768–778

⁴ Bussemaker, J. (15 juli 2014), De wereld in: Visiebrief internationale dimensie van ho en mbo.

⁵ <http://www.uva.nl/over-de-uva/uva-profiel/identiteit-en-missie/universitaire-beleidsnotities/strategisch-kader-internationalisering/strategisch-kader-internationalisering.html>

deel van de bachelorstudenten aan de UvA in het buitenland gestudeerd. De afgelopen jaren is dit aandeel wel gegroeid, maar er zullen nog grote stappen gezet moeten worden om de doelstelling van 2020 te behalen.

Uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) blijkt dat veel studenten bij de start van hun studie de intentie hebben om een deel van de studie in het buitenland te verblijven. Dit steekt schril af tegen de groep bachelorstudenten die daadwerkelijk deze ervaring opdoet. Tijdens de studie zijn er redenen die studenten in Amsterdam houden. Tot op heden is niet bekend wat deze redenen zijn, en of de UvA deze factoren kan beïnvloeden. In dit rapport wordt getracht hier meer inzicht in te verschaffen.

2.2 Hoofdvragen en deelvragen

Het voornaamste doel van dit onderzoek is het scheppen van een totaalbeeld van zowel de positieve als de negatieve ervaringen en opvattingen rondom het opdoen van een buitenlandervaring. Hierdoor worden de obstakels en stimulansen van bachelorstudenten aan de UvA blootgelegd. Zo kan een advies worden gevormd waardoor studenten in de toekomst, mits ze dat willen, met zo min mogelijk obstakels naar het buitenland kunnen. De centrale vraag die in dit onderzoek wordt beantwoord, luidt als volgt:

Welke factoren spelen er voor bachelorstudenten van de UvA mee bij de beslissing om een buitenlandervaring op te doen?

De hoofdvraag is toegespitst op alle UvA bachelorstudenten, dus studenten met en zonder een buitenlandervaring. Om een volledig antwoord te geven op de centrale vraag, is een drietal deelvragen opgesteld, aan de hand waarvan de drie verschillende groepen studenten die in dit onderzoek zijn geraadpleegd onderscheiden worden. De bachelorstudenten die hun eerste studiejaar aan de UvA afgerond hebben, worden aangeduid met 'ouderejaarsstudenten'.

Met de eerste deelvraag wordt getracht duidelijkheid te scheppen over de factoren die meespelen voor eerstejaarsstudenten bij de beslissing om wel of niet een buitenlandervaring op te doen. In het eerste jaar hebben de meeste studenten hierover waarschijnlijk nog geen beslissing gemaakt omdat een buitenlandervaring vaak in het derde jaar wordt opgedaan. De eerste deelvraag luidt als volgt:

⁶ <http://www.studiekeuze123.nl/nse>

Welke factoren spelen er voor eerstejaars bachelorstudenten van de UvA mee bij de beslissing om wel of niet een buitenlandervaring op te doen?

Bij de tweede deelvraag wordt gekeken naar wat voor ouderejaarsstudenten heeft meegespeeld bij de beslissing om geen buitenlandervaring op te doen. Er wordt hier aandacht besteed aan zowel positieve en negatieve factoren als aan verbeterpunten. De tweede deelvraag is als volgt geformuleerd:

Welke factoren speelden er voor ouderejaars bachelorstudenten van de UvA mee bij de beslissing om geen buitenlandervaring op te doen?

De derde deelvraag is gericht op wat voor ouderejaarsstudenten heeft meegespeeld bij de beslissing om wel een buitenlandervaring op te doen. Net zoals bij de vorige vraag wordt er aandacht besteed aan zowel positieve en negatieve factoren als aan verbeterpunten. Zodoende zijn wij gekomen tot de volgende deelvraag:

Welke factoren speelden er voor ouderejaars bachelorstudenten van de UvA mee bij de beslissing om wel een buitenlandervaring op te doen?

2.3 Leeswijzer

Als eerste wordt een beschrijving van de onderzoeksmethode gegeven, waarbij de dataverzameling en analyse worden uitgelegd, een korte uitleg van de gebruikte begrippen wordt gegeven, en de achtergrond van de respondenten wordt besproken. Bij de achtergrond van de respondenten wordt tevens de validiteit van het onderzoek besproken.

Daarna volgen er drie hoofdstukken, waar wordt ingaan op de drie doelgroepen en de bevindingen van het onderzoek. Als eerste worden de eerstejaars bachelorstudenten besproken. Hierbij wordt gekeken naar de uitkomsten rondom de informatievoorziening, de factoren die een rol spelen en de rol van de UvA bij hun beslissing om naar het buitenland te gaan. Daarnaast wordt in de deelconclusie een korte samenvatting van dit hoofdstuk gegeven. Als tweede worden de ouderejaars bachelorstudenten zonder buitenlandervaring besproken, onderverdeeld naar de achtergrond van deze respondenten, de factoren die een rol spelen, de rol van de UvA en de beslissende factor in de beslissing om niet naar het buitenland te gaan. Tevens volgt een deelconclusie waar de bevindingen worden samengevat. Volgens dezelfde opbouw wordt in het derde hoofdstuk gekeken naar ouderejaars bachelorstudenten met een buitenlandervaring.

Het rapport wordt afgerond door middel van een brede conclusie. Daarin wordt gekeken naar de verschillen tussen deze drie groepen. De focus ligt met name op de voorgegeven factoren en de factoren waarvan studenten zelf aangeven dat meespelen. De CSR en het ASVA Onderzoeksbureau sluiten vervolgens het rapport af met het advies om de obstakels voor het opdoen van een buitenlandervaring zoveel mogelijk weg te nemen.

3. ONDERZOEKSMETHODEN

3.1 Beschrijving van dataverzameling en analyse

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van kwantitatieve onderzoeksmethoden. De ervaringen van studenten zijn verkregen door middel van een enquête (Bijlage 1) met gesloten en open vragen. De enquête is per e-mail verspreid onder alle bachelorstudenten aan de UvA via het bij de UvA bekende e-mail-adres.

De enquête bestaat uit drie delen, waarmee de eerste drie deelvragen worden beantwoord. Deze drie delen gaan in op de drie verschillende groepen die wij onderscheiden (eerstejaars bachelorstudenten, ouderejaars zonder en met buitenlandervaring). De enquête bevat voor elke doelgroep een aantal dezelfde gesloten vragen en open vragen, waarbij wordt ingegaan op de factoren die een rol speelden bij de beslissing van de student om wel of niet een buitenlandervaring op te doen. Daarnaast zijn er bij elke groep nog specifieke doelgroepgerichte vragen toegevoegd, bijvoorbeeld bij de eerstejaars over de informatievoorziening (zie Bijlage 1).

Aan de eerstejaars, ouderejaarsstudenten zonder en ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring is met behulp van een Likertschaal gevraagd in hoeverre een aantal factoren een rol spelen in de keuze om tijdens hun studie naar het buitenland te gaan. Hierbij is gevraagd voor elke factor aan te geven in hoeverre deze een rol speelt, waarbij 1 staat voor 'geen rol', 2 voor 'geringe rol', 3 voor 'enigszins een rol', 4 voor 'een grote rol' en 5 voor 'een hele grote rol'.

De analyse van de verzamelde data is uitgevoerd door de CSR en het ASVA Onderzoeksbureau. Door middel van het statistische computerprogramma SPSS heeft er een analyse plaatsgevonden van de gesloten vragen die zijn verkregen uit de enquête, welke vervolgens zijn gevisualiseerd door middel van taartdiagrammen en grafieken (zie Bijlage 2). De open vragen zijn handmatig gecodeerd en geanalyseerd door de CSR en het ASVA Onderzoeksbureau. Hierbij zijn er codes gegeven aan alle antwoorden, en zijn de meermaals voorkomende codes geanalyseerd. Deze worden besproken in het verslag.

3.2 Afbakening van concepten en begrippen

Met de term 'buitenlandervaring' wordt een verblijf in het buitenland van meer dan twee weken in het kader van de opleiding bedoeld. Het studieonderdeel moet daadwerkelijk in het buitenland plaatsvinden en tenminste een studielast van drie tot zes European Credit Transfer System (ECTS) punten omvatten. Het kan gaan om een stage, summer school of uitwisseling.

De faculteiten worden soms afgekort; zo wordt er gesproken over de Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw), de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR), de Faculteit der Geneeskunde (AMC), de Faculteit der Tandheelkunde (ACTA), de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI), de Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB), de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen (FMG) en het Amsterdam University College (AUC).

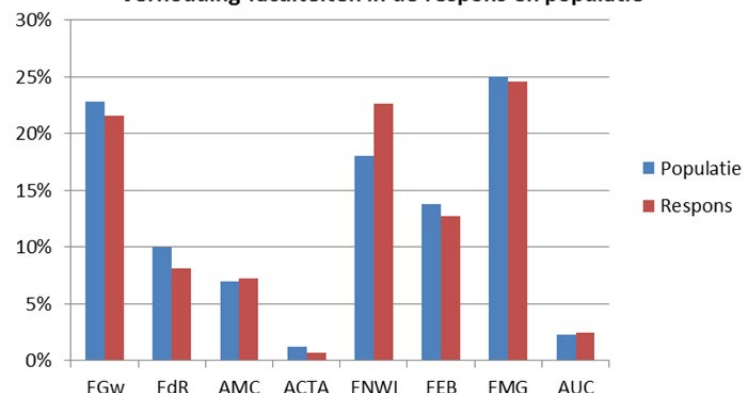
Daarnaast wordt de term 'ouderejaarsstudent' gebruikt; die behelst alle bachelorstudenten die niet meer in het eerste jaar van hun opleiding zitten. Ook wordt er enkele malen de populatie aangehaald, wat verwijst naar alle bachelorstudenten aan de UvA.

3.3 Achtergrond respondenten

De enquête is in juni 2015 naar alle 16.431 UvA bachelorstudenten gemaaild, en door 3.801 studenten volledig ingevuld. Dat is een bruto respons van 23,1%. Hier was de verdeling over eerstejaars en ouderejaars redelijk representatief: 33% van de respondenten was eerstejaars, tegenover 31% van de populatie. Ook was de respons representatief wat betreft de leeftijd: de gemiddelde leeftijd van de respondenten was 21,5 jaar, die van de populatie 21,8 jaar. Wel deden vrouwen vaker mee dan mannen: 64% van de respondenten was vrouw, terwijl maar 55,4% van de UvA bachelorstudenten vrouw is. De enquête was ook beschikbaar in het Engels, maar toch is deze groten-deels in het Nederlands ingevuld (94,1%). De onderstaande grafiek geeft inzicht in de verhoudingen tussen de verschillende faculteiten. De verhoudingen tussen de faculteiten is in de respons nagenoeg gelijk aan de verhouding in de populatie. Wel is de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI) in de respons enigszins oververtegenwoordigd.

De Faculteit der Tandheelkunde (ACTA) lijkt ondervertegenwoordigd. Dit heeft ermee te maken dat ACTA een joint degree is met de Vrije Universiteit (VU). Studenten van de ACTA volgen allemaal hetzelfde programma, maar VU-studenten hebben de enquête niet ontvangen. De afwijking tussen de kenmerken van de respons en de populatie zijn echter dusdanig klein dat een weging van de resultaten niet nodig is.

Verhouding faculteiten in de respons en populatie

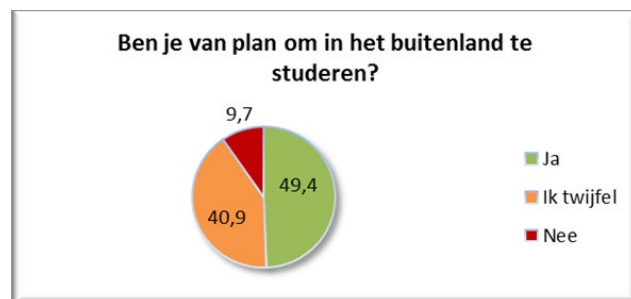
De uitkomsten geven een representatief beeld van de populatie, door de grote overeenkomsten tussen de steekproef en populatie. Desondanks zal er een lichte vertekening zijn tussen de steekproef en de gehele populatie: studenten die al interesse hebben voor een buitenlandervaring zullen eerder geneigd zijn de enquête in te vullen. Dankzij de representatieve steekproef wordt er een beeld geschetst dat in grote mate overeenkomt met de werkelijke situatie.

Vanwege de splitsing van de enquête in eerstejaars, ouderejaars met en ouderejaars zonder buitenland ervaring, zal deze afwijking weinig invloed hebben op de resultaten. Bij resultaten waar deze afwijking wel relevant is, wordt de validiteit van deze resultaten besproken.

4. EERSTEJAARSSTUDENTEN

4.1. Informatievoorziening

Aan de eerstejaarsstudenten zijn er aanvullende vragen gesteld omtrent de voorlichting over de mogelijkheid om een buitenlandervaring op te doen. De resultaten hiervan lieten zien dat het merendeel van de eerstejaarsstudenten van de meeste voorlichtingsmogelijkheden niet op de hoogte is. Zo is de meerderheid niet bekend met de voorlichtingsdagen zoals de buitenlandmanifestatie (56,3% mee onbekend), de website buitenland.uva.nl (63,7% mee onbekend) en de International Office (81,6% mee onbekend). Slechts 6,7% van alle eerstejaarsstudenten is ooit naar een voorlichtingsbijeenkomst van het International Office geweest. Daartegenover staat dat 30,5% wel naar een andere voorlichtingsbijeenkomst dan die van het International Office is geweest.

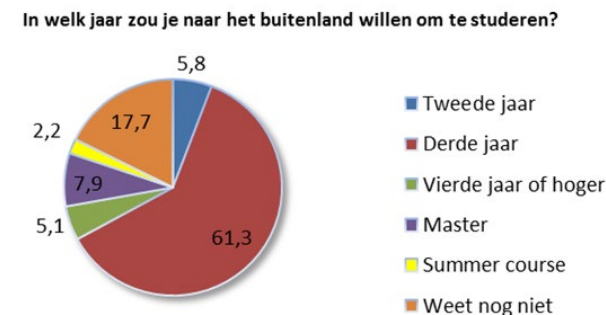

Respons eerstejaarsstudenten

Zoals te zien is in de bovenstaande grafiek sluit maar 9,7% van de eerstejaarsstudenten een buitenlandervaring per definitie uit en is bijna de helft wel van plan een buitenlandervaring op te doen. Dit percentage wijkt enigszins af van de 65% eerstejaarsstudenten die in de Nationale Studenten Enquête (NSE) aangaf naar het buitenland te willen gaan. Dit is te verklaren doordat deze vraag in de NSE alleen met 'ja' of 'nee' beantwoord kon worden. Een deel van de twijfelaars zal in de NSE voor antwoordoptie 'ja' gekozen hebben.

⁷ <http://www.studiekeuze123.nl/nse>

In de onderstaande grafiek is te zien dat verreweg de meeste eerstejaarsstudenten (61,3%) in hun derde studiejaar een buitenlandervaring op willen doen. Deze groep studenten wordt gevolgd door de groep studenten die nog niet weten wanneer ze naar het buitenland willen gaan (17,7%).

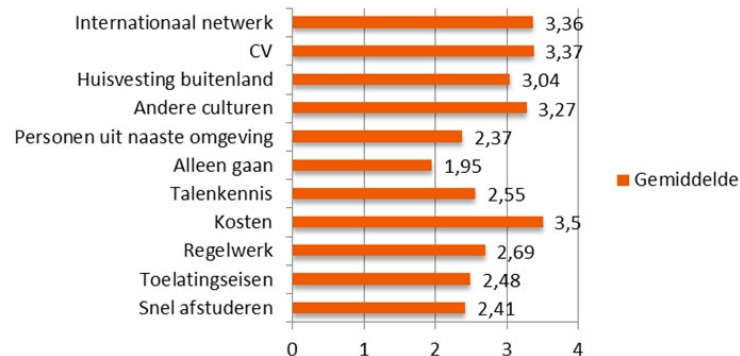

4.2. Factoren die een rol spelen

4.2.1. Gesloten vragen

In de enquête is een elftal factoren vooraf aangegeven. Gemiddeld blijkt geen van deze gegeven factoren een grote tot hele grote rol te spelen. Er zijn echter wel vijf factoren die een enigszins grote tot een grote rol spelen bij de keuze om al dan niet naar het buitenland te gaan. Dit zijn respectievelijk 'kosten', 'het opbouwen van een internationaal netwerk', 'de toegevoegde waarde op het cv', 'in aanraking komen met andere culturen' en 'de huisvesting in het buitenland'. Daarnaast is de factor 'alleen gaan' de enige factor die geen tot een geringe rol speelde. De factoren 'personen uit de naaste omgeving', 'talenkennis', 'regelwerk', 'toelatingseisen' en 'snel afstuderen' spelen gering tot enigszins een rol. Als er wordt gekeken naar de verdeling van de respondenten binnen de afzonderlijke factoren (Bijlage 2) valt op dat studenten erg verdeeld zijn over het belang van 'het ontmoeten van andere culturen'.

Eerstejaarsstudenten

4.2.2. Andere factoren die een rol spelen

Er is ook gevraagd aan de studenten of er andere factoren zijn die een rol spelen, waarop 11,5% van de studenten een antwoord heeft gegeven. De antwoorden op de open vragen zijn gecodeerd en de codes die meermaals voorkomen zijn opgenomen in dit rapport. De factoren zijn gesorteerd op de mate waarin ze voorkomen, waarbij de eerste dus het meeste voorkwam en de laatste het minste.

De (levens)ervaring

Veruit de meeste studenten geven aan dat (persoonlijke) ontwikkeling of de (levens)ervaring een belangrijke factor is in de keuze om naar het buitenland te gaan. Zij zien de buitenlandervaring als een mogelijkheid om een taal te leren, een andere cultuur of stad te ontdekken, zichzelf uit te dagen, nieuwe mensen te ontmoeten en hun eigen horizon te verbreden:

Volgens mij zal je je breder ontwikkelen. Niet alleen door te studeren aan een andere universiteit, maar door de gehele andere context ... Ik geloof dat studeren in het buitenland veel onvoorziene effecten op je zal hebben waarvan je veel kunt leren en die toevoegen aan je verdere leven.

Academische uitdaging

Een ander onderwijssysteem ervaren, de (hogere) kwaliteit van de universiteit, en het vakkenaanbod worden ook gezien als belangrijke factoren. Kort-

om, de academische uitdaging van een nieuwe universiteit spelen zeker een rol in de keuze om naar het buitenland te gaan:

Het is een goede mogelijkheid om een periode in het buitenland te wonen en hier deel te nemen aan niet-Nederlandse universiteiten en onderwijssystemen.

Curriculum

Een aantal studenten geeft aan dat er geen ruimte is binnen hun studie om naar het buitenland te gaan, bijvoorbeeld bij de studies Kunstgeschiedenis en Political Science, Psychology, Law or Economics (PPLE):

Mijn PPLE-studie geeft helaas geen ruimte voor een buitenlandervaring tijdens de bachelor. Dit zou wat mij betreft wel moeten! Mijn Master zal ik wel in het buitenland gaan doen.

Een aantal studenten gaf ook aan nog niet genoeg studiepunten te hebben om een buitenlandervaring op te doen. De angst om uit te lopen, en daarmee studieovertraging op te lopen, speelt bij een aantal studenten een grote rol om niet naar het buitenland te gaan:

Voorals studieovertraging die je oploopt maakt me aan het twijfelen. Zeker als je een honoursprogramma of minor wil doen, is het bijna onmogelijk.

Verplichtingen

Als ik in het buitenland wil studeren kan ik waarschijnlijk een jaar geen colorguard (mijn sport) doen. Ik zou het te erg missen en als ik er een jaar tussenuit ben geweest, ben ik bang het niveau van mijn team niet meer in te kunnen halen.

Veel studenten geven aan verplichtingen te hebben in Nederland, waardoor zij niet naar het buitenland kunnen gaan. Voor enkelen is die verplichting het gezin, maar voor het merendeel betreft het een bestuur, een relatie, familie, sport, een honoursprogramma, behoud van de woning of een dubbele bachelor. Eén van de respondenten geeft het volgende aan:

Ik zit momenteel in het bestuur van mijn studievereniging, dus zit momenteel nogal vast aan Nederland en wil na mijn bestuurswissel pas

kijken hoe ik verder mijn bachelor ga inrichten (we wisselen in januari). Heb het druk genoeg om er nu mee bezig te zijn.

Daarnaast geven de eerstejaarsstudenten aan dat de vaste lasten in Nederland, en de hoge kosten in het buitenland hen belemmeren:

Alleen de hoge kosten en de vaste lasten die ik in Nederland heb houden me tegen, anders zou ik absoluut naar het buitenland gaan!

Overig

Door een aantal studenten wordt ook het aanbod van landen, het niet willen verlaten van Amsterdam, de eigen gezondheid en de lagere kwaliteit van partneruniversiteiten genoemd als factoren die een rol spelen bij hun toekomstige keuze om wel of niet naar het buitenland te gaan.

4.3. Rol van de UvA

De tweede open vraag die aan de eerstejaarsstudenten werd gesteld is 'Hoe zou de UvA kunnen bijdragen om jouw buitenlandervaring beter te faciliteren?'. Op deze vraag werd enthousiast geantwoord en de suggesties zijn gesorteerd op de mate waarin ze voorkomen, waarbij de eerste dus het meeste voorkwam, en de laatste het minste.

Informatie

De meerderheid van de respondenten gaf bij deze vraag aan dat zij een informatie- en begeleidingstekort beleven. Zo worden er veel voorstellen gedaan voor een stappenplan, checklist, (meerdere) informatiebijeenkomsten, overzicht van partneruniversiteiten en het bijbehorende vakkenaanbod, een aangewezen contactpersoon, kostenplaatje, collegepraatjes en een betere promotie van de bestaande voorlichting. Dit blijkt uit de volgende citaten:

Betere voorlichting geven en deze voorlichting ook aanstippen, zodat je weet waar je het kan vinden. Nu heb ik echt geen idee waar ik moet zijn namelijk.

Het aangeven wanneer voorlichtingen er zijn, ik heb er nu nauwelijks over gehoord (misschien ligt dat aan mij, maar in dat geval kan het dus nog duidelijker).

De suggesties voor het verbeteren van het informatietekort zijn onderverdeeld in een aantal categorieën: persoonlijker, vroegtijdiger, vaker en duidelijker. Deze categorieën zullen we nu kort bespreken.

Persoonlijker

Studenten zien ruimte voor verandering in de huidige informatievoorziening. Zo willen de studenten graag meer relevante en opleidingsspecifieke informatie verkrijgen. Eén van de respondenten zegt hierover het volgende:

De enige voorlichting waar ik tot nu toe iets aan heb gehad is die van docenten van mijn eigen opleidingen. De UvA als algemeen orgaan zou de meeste vragen niet kunnen beantwoorden, omdat ze vrijwel allemaal opleiding gebonden zijn.

Er is niet alleen een behoefte aan opleidingsspecifieke informatie, maar ook aan meer (persoonlijke) begeleiding bij het regelwerk of het uitzetten van een persoonlijk stappenplan: "UvA kan een betere buitenlandervaring faciliteren door meer contact te hebben met studenten en dichtbij studenten te staan". Studenten geven aan behoefte te hebben aan persoonlijk contact met een aangewezen contactpersoon. Het liefst iemand die dichtbij hen staat en specifieke vragen kan beantwoorden. Dit hoeft niet perse een docent van de opleiding te zijn, maar kan ook een ander contactpersoon of zelfs een medestudent zijn. "Meer voorbeelden geven van studenten die [een uitwisseling] hebben gedaan en daarbij ook uitleg geven" Dat er behoefte is aan persoonlijke informatie blijkt ook uit suggesties gegeven door uitzonderlijke gevallen voor wie weinig specifieke voorlichting beschikbaar is, te weten topsporters en chronisch zieken.

Vroegtijdiger

OOok wordt er regelmatig geopperd om de voorlichting over buitenlandervaring in het eerste jaar te geven. Zo zegt een student dat het beter is om "al vroeg de mogelijkheden voor te leggen, zodat studenten kunnen sparen en een doel kunnen stellen om goede cijfers te halen zodat ze toegelaten worden bij bepaalde universiteiten". Eveneens is het opvallend dat studenten behoefte hebben aan voorlichting tijdens een college in hun eerste jaar. "De mogelijkheden al vroegtijdig bekend maken door een voorlichtingscollege te geven in het eerste jaar, of aandacht eraan geven tijdens een werkgroep"

Dat vroegtijdige voorlichting effectief is, blijkt ook uit het hieronder genoemde voorbeeld van een student:

In het eerste jaar is de mogelijkheid om de verpleeghulpstage in het buitenland te lopen. Dit is goed aangekondigd en veel mensen hebben dit ook gedaan, waaronder ik. Op deze manier zouden ook de andere mogelijkheden om in het buitenland een deel van je studie te volgen gepresenteerd moeten worden.

Vaker

Uit de enquêteresresultaten bleek bovendien dat veel studenten zich niet bewust zijn van al bestaande voorlichtingsdagen en informatievoorzieningen. Dit komt volgens de studenten door gebrekkige communicatie over de beschikbare informatie. "Bij eerstejaars moet er meteen uitgebreid informatie worden gegeven, in plaats van de mogelijkheid af en toe tussen neus en lippen door te noemen."

Zo wordt ook aangegeven dat een proactieve houding en e-mailverkeer vanuit de faculteit als wenselijk wordt beschouwd. "More clearly inform ALL students about the opportunities available to us. Send faculty-wide mails about these information meetings. Make it clear per bachelor what the possibilities are." Deze proactieve houding vanuit de faculteit blijkt nodig te zijn; zo geeft een andere student aan meer e-mails te willen ontvangen. "Als ik als student net in een gigantische stresstijd zit, dan vliegt zo'n voorlichtingshalvuurtje meteen uit mijn hoofd. Dan vergeet ik het, terwijl ik het wel ontzettend interessant vind." Studenten geven ook aan dat dit niet alleen voor het e-mailverkeer en de flyers geldt, maar dat ook het aantal fysieke informatiebijeenkomsten nog tekortschiet. Zo zou een student graag de informatie over "meerdere dagen krijgen in plaats van alle informatie in twee uur te vertellen."

Duidelijker

Wanneer studenten wel op de hoogte zijn van informatievoorzieningen, vinden ze de beschikbare informatie vaak onduidelijk of vaag. De UvA moet "duidelijker de stappen uitleggen die je moet doen. Het is allemaal maar lekker vaag". Hierbij wordt er vaak voorgesteld om de mogelijkheden, het vakkenaanbod, de toelatingseisen, de partneruniversiteiten en de studiepuntenregeling duidelijker aan te geven. Er wordt ook vaak de suggestie gedaan om de website te verbeteren, bijvoorbeeld door een overzicht met aangeboden (en goedgekeurde) vakken of het aanbieden van een kostenplaatje.

Minder regelwerk

Veel studenten geven ook aan de hoeveelheid regelwerk voor een buitenlandervaring een obstakel te vinden, waarbij de UvA een betere faciliterende rol kan spelen.

Persoonlijk vind ik het zo'n grote stap om naar het buitenland te gaan, omdat ik het idee heb dat je daar ongeveer 6 maanden voorbereiding voor nodig hebt, waardoor ik de neiging heb het niet te doen.

Ook vanuit de studie "werd benadrukt dat de exchange ontzettend veel werk en tijd zou kosten". De mogelijkheden en het belang van een buitenlandervaring blijven volgens studenten onderbelicht. "De exchange moet meer worden gezien als een toegevoegde waarde". En een andere student merkt op dat "het minder als een uitzondering op het normale studietraject beschouwd moet worden".

Dat studenten een hoge regelwerkdruk ervaren sluit aan bij de eerdere constatering dat studenten behoefte hebben aan meer (persoonlijke) begeleiding. Niet alleen wanneer zij eenmaal geaccepteerd zijn door de universiteit, maar juist in de oriënterende fase, zoals in het eerste jaar.

Beurzen

De meerderheid van de studenten gaf aan dat het financiële aspect nog steeds een aanzienlijk rol speelt in de keuze om naar het buitenland te gaan. Hierbij werd dan ook vaak voorgesteld dat de UvA een beurs voor studenten beschikbaar zou moeten stellen. "Voor sommige is de stap nogal groot, maar toch jammer als ze niet kunnen gaan doordat ze niet een beetje extra hulp hebben gekregen".

Daarnaast hebben de respondenten het ook vaak over de promotie van particuliere beurzen en het Erasmusprogramma. Volgens veel eerstejaarsstudenten blijft de promotie van particuliere fondsen of beurzen nog steeds onderbelicht en wordt het aanvragen hiervan soms zelfs ontmoedigd. "Tijdens de buitenlandmanifestatie werd bij het informatiepunt voor fondsen, mij ontraden om het zelfs te proberen". Over de Erasmusbeurs wordt vaak gesteld dat de beurs bij lange na niet kostendekkend is, echter is de informatie hierover wel duidelijk. "Ik ga naar Parijs en krijg ik de Erasmusbeurs 270 euro per maand, hiermee kan ik eigenlijk alleen maar mijn collegegeld betalen".

Curriculum

Er is een opmerkelijk aantal studenten dat aangeeft behoefte te hebben aan een duidelijk tijdvak waarin zij een buitenlandervaring op kunnen doen.

UvA moet ervoor zorgen dat er een semester is waar je geen verplichte vakken hebt. Nu moet je namelijk zelf heel je rooster omgooien. Hierdoor moet je vakken eerder volgen, waardoor je eigenlijk benadeeld wordt.

Enkele studenten van specifieke opleidingen (zoals Geneeskunde, Amsterdam University College en PPLe) geven echter ook aan dat er geen enkele mogelijkheid is om naar het buitenland te gaan zonder studievertraging op te lopen.

Accommodatie

Studenten verwachten een faciliterende rol van de UvA bij het verzorgen van huisvesting in het buitenland. Hieruit blijkt dat veel studenten het zelf regelen van huisvesting erg lastig vinden. *“De UvA moet zorgen voor huisvesting van de studenten. Een plek om tot rust te komen ligt, naar mijn mening, aan de basis van goed studeren”.*

4.4 Deelconclusie

Uit bovenstaande resultaten blijkt dat het merendeel van de eerstejaarsstudenten niet bekend is met de buitenland.uva.nl, voorlichtingsdagen en het International Office, terwijl volgens de resultaten maar liefst 90,3% van de studenten wel openstaat voor het opdoen van een buitenlandervaring.

Er zijn vijf factoren die enigszins een rol tot een grote rol spelen bij de keuze om al dan niet naar het buitenland te gaan. Dankzij de analyse van de open vragen kunnen de (hoge) kosten en de (onzekerheid over) huisvesting in het buitenland als een negatieve invloed op deze keuze worden geïnterpreteerd. Het internationale netwerk, het cv en het in aanraking komen met andere culturen zijn daarentegen vaak van positieve invloed. Daarnaast blijkt de factor ‘alleen gaan’ zeer weinig van invloed te zijn op de keuze van eerstejaarsstudenten om een buitenlandervaring op te doen.

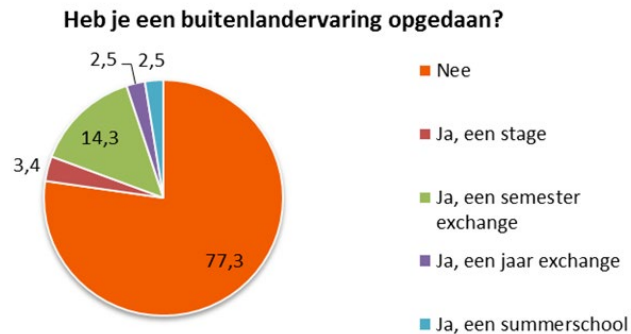
De eerstejaars geven ook andere factoren aan die een rol spelen bij de keuze om al dan niet naar het buitenland te gaan. Met name de (levens)ervaring en academische uitdaging spelen een grote rol. Toch voorzien zij daarbij enkele obstakels, zoals de ruimte in het curriculum en verplichtingen in Nederland.

Volgens de eerstejaarsstudenten is er een grotere faciliterende rol weggelegd voor de UvA. Eerstejaarsstudenten geven voornamelijk aan dat de informatievoorziening beter kan. De communicatie moet persoonlijker met meer opleidingsspecifieke informatie, maar ook vaker, duidelijker en vroegtijdiger. Hierbij wordt aangegeven dat er meer behoefte is aan informatie over een buitenlandervaring in het eerste jaar. Daarnaast kan het regelwerk voor de studenten verlicht worden, zouden er meer beurzen beschikbaar moeten worden gesteld, zou er een duidelijk semester binnen het curriculum moeten worden opgesteld dat bedoeld is om een buitenlandervaring op te doen, en zou er van tevoren zekerheid moeten zijn over accommodatie in het buitenland. Daarnaast zou begeleiding vanuit de opleiding en een duidelijk stappenplan bijdragen aan het beter faciliteren van een buitenlandervaring.

5. OUDEREJAARSSTUDENTEN ZONDER BUITENLAND-ERVARING

5.1 Achtergrond

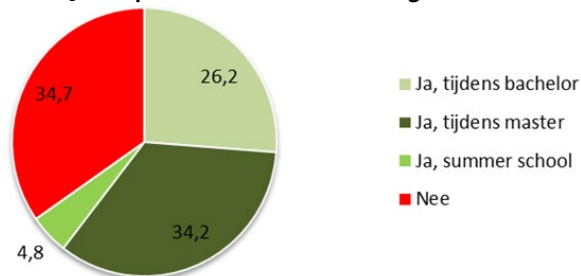
Zoals in het onderstaande cirkeldiagram te zien is, heeft het merendeel van de respondenten geen buitenlandervaring opgedaan (77,3%). Bij de populatie (alle UvA bachelorstudenten) ligt het percentage met buitenlandervaring nog hoger.

Van de ouderejaars zonder buitenlandervaring is 34,7% niet meer van plan een buitenlandervaring op te doen. Daarvan was de meerderheid (59,4%) in het verleden wel van plan naar het buitenland te gaan.

De meerderheid van de ouderejaars wil dus nog wel een buitenlandervaring opdoen; de meesten willen dit doen tijdens de masteropleiding (34,3%), maar ook een relatief groot deel is van plan dit nog te doen tijdens de bacheloropleiding (26,3%).

Ben je van plan naar het buitenland te gaan?

5.2 Factoren die een rol spelen

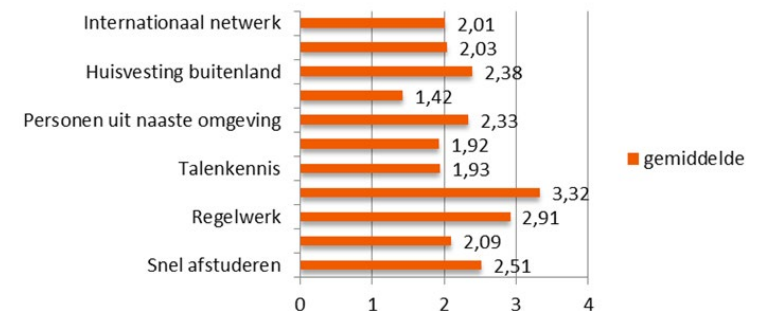
5.2.1 Gesloten vragen

Geen van de in de enquête aangegeven factoren speelde een grote of hele grote rol. De factor 'kosten' is de enige factor die enigszins tot een grote rol speelt bij het feit dat ouderejaarsstudenten (nog) niet voor hun studie naar het buitenland zijn gegaan.

De factoren 'regelwerk', 'toelatingseisen van de partneruniversiteiten', 'snel afstuderen', 'geringe plaatsen bij de partneruniversiteit', 'huisvesting buitenland' en 'personen uit de naaste omgeving' spelen daarbij gering tot enigszins een rol.

Daarnaast spelen de factoren alleen gaan, het opdoen van een internationaal netwerk, talenkennis, de toegevoegde waarde op het cv en het leren kennen van andere culturen minder dan een geringe rol.

Ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring

Als er wordt gekeken naar de verdeling van studenten binnen de afzonderlijke factoren (bijlage 2) valt op dat een zeer grote meerderheid aangeeft dat in contact komen met andere culturen geen rol speelt (75,6%). Dit geldt ook voor de andere factoren die minder dan een geringe rol spelen, namelijk talenkennis, cv, alleen gaan en internationaal netwerk. Bij ieder van deze factoren geeft ongeveer 50% van de studenten aan dat het geen rol heeft bij hun keuze om al dan niet naar het buitenland te gaan.

Dat de factor kosten de grootste rol speelt wordt bevestigd. Hierbij geeft 51,5% aan dat het een grote rol tot hele grote rol speelt in de afweging om niet naar het buitenland te gaan.

5.2.2. Andere factoren die een rol spelen

Aan studenten is ook de open vraag voorgelegd of er nog andere factoren zijn die een rol spelen bij de keuze om (nog) niet voor de studie naar het buitenland te gaan. De door de respondenten genoemde factoren zijn gesorteerd op de mate waarin ze voorkomen, waarbij de eerste dus het meeste voorkwam en de laatste het minste.

Geen behoefte

Het merendeel van de studenten geeft vaak aan geen behoefte te hebben om tijdens hun de studie naar het buitenland te gaan. De achterliggende redenen hiervoor zijn zeer uiteenlopend. Zo geven veel studenten als reden aan dat zij het zo leuk hebben in Amsterdam en dat een half jaar weg gaan uit Amsterdam je weg trekt uit de omgeving waar je net een leven begint op te bouwen. Een andere student zei:

Het is zo leuk in Amsterdam! Verder probeer je hier ook een leven op te bouwen en door een halfjaar weg te gaan trek je jezelf weer uit die omgeving.' Een andere student zei: "Ik woon nog niet lang in Amsterdam en wilde tijdens mijn bachelor graag eerst in deze stad nestelen alvorens te reizen.

Tevens wordt heimwee als een van de redenen genoemd, met name naar een relatie, familie of vrienden.

Bovendien kaarten veel studenten aan dat zij de kwaliteit van de UvA hoger achten dan de kwaliteit van partneruniversiteiten, de te volgen vakken in het buitenland niet als toevoeging aan hun studie zien. Studenten hebben het gevoel dat de UvA zelf interessantere en kwalitatief hogere vakken aanbiedt: "Het werd weinig gestimuleerd, daarnaast waren er prima vakken in Amsterdam, dus voegde het voor mijn bachelor nog niet veel toe." Zij volgen dan liever een minor in Nederland. Een student zegt hierover het volgende:

Wat mij tegenhoudt is dat ik een minor op het oog heb die mij inhoudelijk erg aanspreekt, bovendien is het vaak zo dat als je in het buitenland een halfjaar doet, je allemaal losse vakjes uitkiest die niet op elkaar voortbouwen.

Studenten lopen liever stage in Nederland dan in het buitenland, omdat ze hier een professioneel netwerk kunnen opbouwen.

Ik wil zeker naar het buitenland, alleen niet tijdens mijn studie. Deze wil ik gewoon in Nederland afronden. Wel wil ik graag naar het buitenland in mijn eigen tijd voor het opdoen van ervaringen, en eventueel het volgen van taalcursussen.

Studenten willen dus wel graag een buitenlandervaring, maar zij zien vaak niet de toegevoegde van deze ervaring voor hun studie: "Er is geen significante waarde toevoeging van studeren in het buitenland van mijn studie tot nu toe". Ook geven respondenten vaak aan dat ze al een buitenlandervaring hebben gehad, bijvoorbeeld door middel van een tussenjaar, waardoor zij geen behoefte hebben aan nog een buitenlandervaring.

Verplichtingen

Een groot deel van de respondenten geeft aan dat een reden om geen buitenlandervaring op te doen, de verplichtingen in Nederland zijn. Deze verplichtingen zijn zeer uiteenlopend, van het honoursprogramma, bestuur, topsport, studentenvereniging, werk tot persoonlijke omstandigheden: "De voordelen wegen niet op tegen de nadelen, zo past het slecht binnen het schema, daarnaast heb je ook nog het opzeggen van je werk en woning."

Ook wanneer studenten de intentie hadden om wel naar het buitenland te gaan, werden zij vaak door deze verplichtingen tegengehouden. Een aanzienlijk deel van deze respondenten heeft met name last van de restricties van het honoursprogramma. Een student vertelt hierover het volgende:

Hoewel toen ik begon met het honoursprogramma mij werd verteld dat dit makkelijk te combineren is met in het buitenland studeren, worden mij nu hele tegengestelde dingen verteld en zie ik er nu van af. Ik vind het best kwalijk dat juist honoursstudenten zo niet naar het buitenland kunnen.

Curriculum

Studenten van een aantal opleidingen geven aan dat een buitenlandervaring heel moeilijk tot onmogelijk in te passen is in hun curriculum, onder andere bij de opleidingen Biomedische Wetenschappen, Geneeskunde, Psychologie, Kunstmatige Intelligentie, Economie en Financiering, Accountancy and Control, Mediastudies, POWL, Taal & Communicatie, Gebarentaalwetenschappen en Algemene Sociale Wetenschappen. Hierbij geven zij aan dat het niet

mogelijk is om buitenlandervaring op te doen zonder studievertraging op te lopen, bijvoorbeeld bij Geneeskunde en Algemene Sociale Wetenschappen. Ook geven zij aan dat er geen geschikte programma's of vakken zijn in het buitenland, zoals bij Mediastudies en Biomedische Wetenschappen.

Ik studeer Politicologie en Psychologie. Voor Psychologie is er ten eerste geen ruimte beschikbaar binnen het studieplan om een halfjaar naar het buitenland te gaan, en ten tweede loop je bij een uitwisselingsproject per definitie een halfjaar vertraging op.

Uit deze antwoorden is op te maken dat een grote groep studenten wel voor hun studie naar het buitenland wil gaan, maar belemmerd wordt door de risico's van het oplopen van studievertraging omdat het niet past in het curriculum. Om deze reden zien zij toch af van een exchange of andere buitenlandervaring. Niet alleen omdat een deel van de studenten nominaal wil afstuderen, maar ook vanwege dubbele bachelors of andere voorafgaande studievertragende activiteiten: 'Ik wilde twee studies doen, en dat was moeilijk te combineren met naar het buitenland gaan.'

Faciliteren vanuit UvA

"Soms lijkt het alsof de UvA liever heeft dat je zo snel mogelijk je studie afmaakt en alles wat dat traject vertraagd wordt niet echt gewaardeerd en gestimuleerd". Niet alleen deze student ervaart een afradende houding vanuit de universiteit. Ook andere studenten geven aan vanuit de opleiding of elders binnen de UvA ontradend advies te hebben gehad. Een van de studenten zegt hierover het volgende:

In het eerste jaar van mijn studie, psychobiologie, werd aangegeven dat tijdens de bachelor naar het buitenland gaan eigenlijk niet 'handig' was. En dat je eventueel later tijdens je master het zou kunnen doen. Daarom dacht ik lang dat het helemaal niet kon om tijdens mijn bachelor te gaan.

Een duidelijke uiting van deze ontradende houding wordt door de respondenten geconstateerd vanuit het feit dat er 120 EC benodigd is om op exchange te gaan. Enkele studenten zien dit als een extra onnodige belemmering.

Daarnaast wordt de voorlichting vanuit de UvA als een extra belemmerende factor ervaren. Hierover wordt het volgende gezegd:

Altijd al gepland om nominaal plus een te studeren en in mijn vierde jaar te gaan. Misschien zou ik dit eerder hebben willen doen als het goed werd gepromoot door de UvA. Helaas wordt het tijdens de bachelor opleiding, zeker in het eerste jaar, nogal onder het tapijt geschoven dat deze mogelijkheid bestaat.

Ook onder de ouderejaarsstudenten kwam naar voren dat de voorlichting eerder en vaker moet plaatsvinden: "Er werd pas twee weken voor de uiterlijke aanmelding voor het doen van een minor in het buitenland, voorlichting gegeven."

Regelwerk

Een aantal studenten geeft aan het moeilijk te vinden om een langere tijd van tevoren een uitwisseling in te plannen: "Wat meespeelt dat ik niet naar het buitenland ga met mijn studie, is dat je het zover van tevoren al moet regelen, terwijl ik al moeite heb om zo ver mijn studie in te plannen."

Daarnaast geven studenten aan dat er nog veel onduidelijk is over het opdoen van een eventuele buitenlandervaring. Hierbij werd nogmaals de website genoemd, alsmede het gebrek van een centraal informatiepunt binnen de UvA. Daarnaast zijn er enkele specifieke gevallen, waarbij er met name over het toekennen van studiepunten onduidelijkheid was. Een student zegt hierover het volgende:

Het combineren van een dubbele bachelor, en een buitenlandervaring vergt veel planning en inzicht. Ik heb het nu rond, maar ben nog in afwachting of de vakken die ik zal volgen tijdens mijn uitwisseling voor beiden bachelors zullen gelden. Hiervoor mist de UvA nog specifieke adviseurs die hierbij zouden kunnen helpen!

Bij een semester in het buitenland heb je een lastige aansluiting met een semester hier en de andere studiepunten verdeling waar soms sprake van is, maakt het ingewikkeld.

Ook is er een tegengeluid te horen, waarbij studenten juist aangeven erg tevreden te zijn over de organisatie:

Er is eigenlijk niks wat ervoor zorgt dat niet naar het buitenland zou gaan, ik vind juist dat het allemaal goed geregeld is. Het enige wat ik om mij heen zie, is dat mensen het moeilijk vinden om er op tijd aan te beginnen. Maar dat lijkt mij onvermijdelijk, en is wat mij betreft een kwestie van willen en plannen.

Afwijzingen

"Ik ben niet toegelaten tot mijn beide keuzes." Een aantal studenten geeft aan afgewezen te zijn, en daardoor niet op exchange te zijn geweest.

Kosten

Er is een aantal studenten dat nogmaals aanvoert dat de kosten de grootste belemmerende factor waren. *"Alleen de kosten houden mij tegen, voor de rest lijkt het mij een zeer verrijkende ervaring".* Met name voor het een uitwisseling buiten Europa werd dit als reden genoemd. *"Vooral de kosten. Het is jammer dat er niet een initiatief als het Erasmus voor buiten Europa geldt".*

5.2 Beslissende factor

Aan de ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring is ook gevraagd wat hen over de streep zou trekken; oftewel wat een beslissende factor zou kunnen zijn bij het maken van de beslissing om al dan niet een buitenlandervaring op te doen. Dit is een aanvullende vraag ten opzichte van de andere deelgroepen van de enquête. De gesuggereerde factoren zijn gesorteerd op de mate waarin ze worden genoemd, waarbij de eerste factor dus het meest voorkwam en de laatste het minst.

Beurs

Wat studenten het meest over de streep zou trekken is financiële ondersteuning. Lagere kosten of een beurs worden dan ook vaak genoemd. Hierbij blijven wel andere factoren ook een rol te kunnen spelen. Zo zegt een student het volgende:

Minder kosten, dus behoud van stufi o.i.d. en niet te dure accommodatie. Daarnaast speelt het niveau van de opleiding in het buitenland een grote rol. Als die hoog is (of hoger dan UvA) ben ik al gauw bereid om meer geld te besteden.

Een garantie op kwalitatief goed onderwijs in het buitenland blijkt een grote rol te kunnen spelen bij deze grote financiële beslissing. Een goede universiteit die de investering waard is zou dan ook studenten sneller over de streep trekken.

Geen studievertraging

Een buitenlandervaring zal iedereen communicatief vaardiger maken, begripvoller en creatiever. Jammer genoeg ziet het schoolsysteem dat niet in. Als ik niet extra vertraging op zou lopen omdat ik een halfjaar naar het buitenland wil, zou dat mij over de streep trekken.

Een groot deel van de studenten ziet geen mogelijkheid om een buitenlandervaring in hun curriculum te passen. Er leeft onder de respondenten de angst voor studievertraging. Dit speelt vaak ook vanwege andere extracurriculaire activiteiten. Een student zegt hierover het volgende:

Als het binnen mijn curriculum zou passen. Door mijn bestuursjaar en een curriculumwijziging moet ik nu nog een aantal vakken volgen die eerst op een ander moment gegeven werden, hierdoor kan ik niet heel semester in het buitenland studeren.

Minder regelwerk en meer duidelijkheid

Veel studenten geven aan dat zij behoefte hebben aan minder regelwerk en dat dit bewerkstelligd kan worden door hen te voorzien van duidelijkere en overzichtelijkere informatie. Studenten willen dan ook weten waar ze aan toe zijn en wat ze hiervoor moeten doen.

Als duidelijk was dat alles goed georganiseerd was (goedkeuring vakken, huisvesting etc.). Dat voorafgaand duidelijk is wat de student te wachten staat en na de trip niet blijkt dat de studiepunten niet voldoende waren en andere misverstanden.

Studenten geven aan dat zij ook van tevoren ontmoedigd worden. Zo wordt er gezegd dat ze over de streep getrokken kunnen worden als zij de indruk zouden krijgen het 'niet zo intens veel regelwerk is dat je er leip van wordt', of door een 'eenvoudiger en transparanter aanmeldingsproces'.

Studenten geven ook suggesties hoe dit volgens hen aangepakt zou kunnen worden. Enkele suggesties zijn het kunnen inschakelen van een coach die je helpt om je plannen meer vorm te geven en op praktisch niveau te organiseren. Dit zou helpen aangezien het uitzoekwerk en het regelen op praktisch niveau als een groot obstakel wordt gezien. Ook goede begeleiding bij het uitkiezen van de juiste universiteit en cursussen wordt aangedragen als oplossing. Ook wordt er vaak de suggestie gedaan om hapklare pakketten beschikbaar te stellen of een toegankelijk overzicht van hoe de procedure in elkaar steekt.

Ook wordt er vaak aangegeven dat er meer communicatie tussen UvA en de partneruniversiteiten moet zijn. "Dit betekent dat er van tevoren veel informatie te verkrijgen is ... er geen miscommunicatie bestaat over het aantal te behalen EC in het buitenland."

Ook wordt er enkele malen aangegeven dat het studenten onduidelijk is wat de meerwaarde is van een buitenlandervaring. Meer studenten zouden over de streep getrokken kunnen worden als het een toegevoegde waarde voor hun carrière zou zijn. Maar ook op dit front wordt door studenten soms een afradende houding vanuit de opleiding genoemd.

Niet alleen gaan

Een aantal studenten geeft aan dat zij niet alleen naar het buitenland willen vertrekken. Zo konden zij over de streep worden getrokken wanneer medestudenten of de partner ook mee zouden kunnen gaan. Zo zei een student:

Ik vind de drempel vrij hoog, deels omdat het veel geregeld is, maar ook deels omdat het zo een grote stap is om alleen ergens heen te gaan zonder mensen die je kent. Daarom vind ik een periode in het buitenland tot op heden te spannend.

5.3 Deelconclusie

De meeste bachelorstudenten hebben geen buitenlandervaring. Van de studenten die nu geen buitenlandervaring meer willen opdoen, was de meerderheid dit wel van plan in het verleden (59,4%). Het merendeel van de ouderejaarsstudenten wil nog steeds naar het buitenland (60,9%) tijdens hun bachelor of master.

Aan de ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring is gevraagd in hoeverre een aantal factoren een rol hebben gespeeld bij de keuze om (nog) niet voor hun studie naar het buitenland te gaan. De factor 'kosten' was de enige factor die hierbij een enigszins tot een grote rol speelde. De factoren 'alleen gaan', 'internationaal netwerk', 'talenkennis', 'cv' en 'andere culturen' speelden nauwelijks een rol.

Ook andere factoren spelen een rol voor ouderejaarsstudenten zonder een buitenlandervaring. Zo geeft een groot gedeelte aan dat zij geen behoefte hadden om naar het buitenland te gaan tijdens hun studie. Zij vonden hun leven in Amsterdam belangrijker en zagen de toegevoegde waarde niet om voor hun studie naar het buitenland te gaan. Daarnaast hadden de studenten verplichtingen in Nederland die zij belangrijker achtten, zoals het hon-

oursprogramma of werk. De verplichtingen bevinden zich niet alleen buiten het reguliere studieprogramma. Studenten geven namelijk aan dat er bij hun studie vaak nog steeds geen mogelijkheid is om naar het buitenland te gaan. Soms omdat het echt niet mogelijk is, maar soms ervaren studenten dat er een ontradende houding vanuit hun opleiding is en de mogelijkheid ook niet goed uitgelicht wordt.

Ouderejaars zonder buitenlandervaring zien een grotere faciliterende rol weggelegd voor de UvA. Met name wanneer het gaat over de promotie en informatie van de mogelijkheden rondom een buitenlandervaring. Hierbij wordt er opgeroepen tot meer, eerder aangegeven en duidelijkere informatie. Niet alleen is dit noodzakelijk voor de studenten, maar ook voor de opleiding, aangezien enkele studenten verkeerd door hun opleiding zijn geïnformeerd. Opvallend hierbij is dat er door studenten veel suggesties worden gedaan voor verbetering van de communicatie, waarbij een aanzienlijk deel van deze 'verbeteringen' al bestaan. Een stappenplan, een website en een voorlichtingsdag, zijn communicatiemiddelen die de UvA al gebruikt. Studenten zijn er gewoonweg niet van op de hoogte. Daarnaast gaven studenten aan dat de buitenlandervaring voor hen gepaard zou gaan met studievertraging. Wanneer dit verholpen kon worden zouden zij opener staan voor een buitenlandervaring.

Aan de ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring zijn ook extra vragen gesteld over wat hen over de streep zou trekken om een buitenlandervaring op te doen. Wat het meest wordt genoemd is een beurs om de kosten voor een buitenlandervaring kleiner te maken. Er wordt echter ook aangegeven dat een zeer goede universiteit de investering ook meer waard zou maken. Daarnaast zou (geen) studievertraging oplopen een beslissende factor zijn. Zodra een buitenlandervaring in het curriculum zou passen zou dit studenten dus over de streep kunnen halen. Bovendien geven studenten aan dat zij behoefte hebben aan minder regelwerk. Dat kan verminderd worden door meer duidelijke en overzichtelijke informatie te verschaffen.

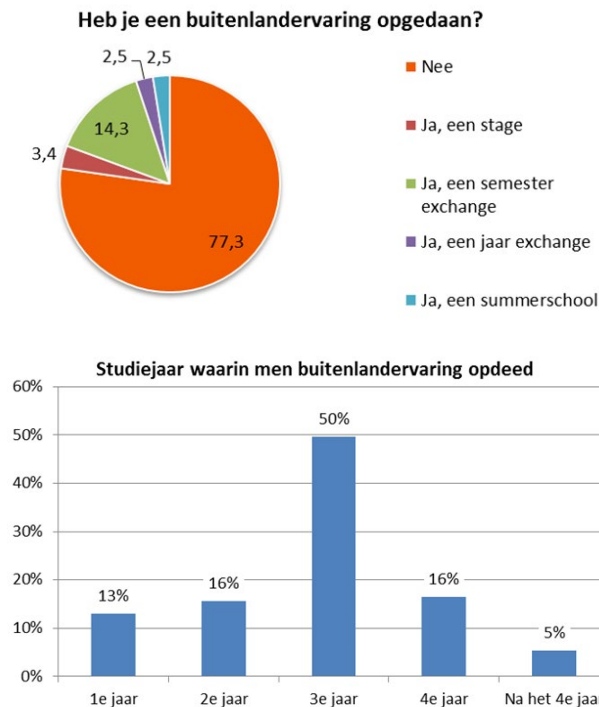
Veel van de antwoorden staan ook in verband met elkaar, waarbij veel terug te voeren is op meer duidelijkheid. Studenten willen weten waar ze aan toen zijn. Zo schreef een student over "gunstige samenwerking tussen universiteiten, zodat je zo min mogelijk vertraging oploopt". Hieraan is te zien dat studenten verbanden zien tussen de factoren die hen over de streep kunnen trekken. Een grote angst die bij studenten leeft is studievertraging (en hiermee vaak ook de extra kosten). 'De mogelijkheid *an sich* om zonder geldzorgen en studievertraging te kunnen studeren in het buitenland'.

6. OUDEREJAARSSTUDENTEN MET BUITENLANDERVARING

6.1. Achtergrond

Zoals in het onderstaande taartdiagram te zien is, heeft een klein deel van de respondenten een buitenlandervaring opgedaan. Bij de echte populatie (alle UvA bachelorstudenten) ligt het percentage met buitenlandervaring nog lager. Hoewel de enquête onder alle bachelorstudenten is verspreid, hebben studenten met buitenlandervaring toch vaker de enquête ingevuld. Een bias in de resultaten is tegengegaan door het opsplitsen van de studenten mét en zonder buitenlandervaring.

Verreweg de meeste respondenten deden deze ervaring op via een uitwisseling gedurende een semester. De meerderheid ging in hun derde jaar op uitwisseling (49,7%). Studenten zijn zeer tevreden over hun buitenlandervaring: 92,8% van de ondervraagde studenten met buitenlandervaring raadt het andere studenten in (zeer) sterke mate aan om op uitwisseling te gaan.

6.2 De obstakels en stimulansen

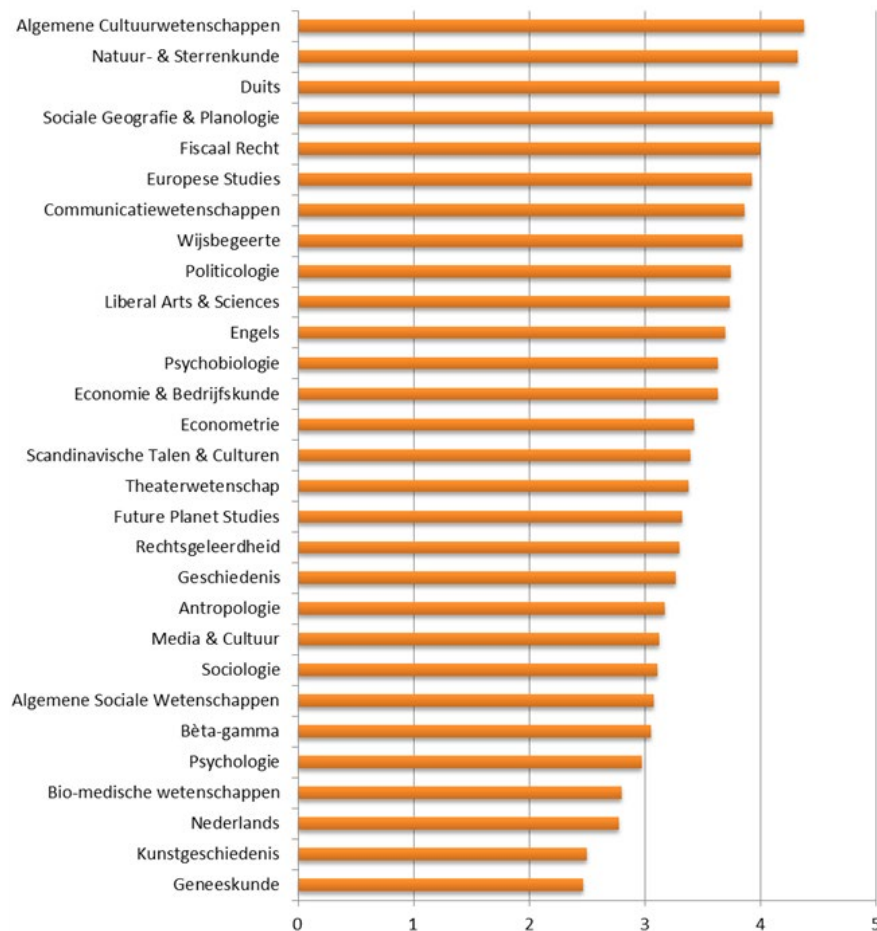
Aan de ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring zijn negen stellingen voorgelegd om zo de obstakels en stimulansen omtrent hun buitenlandervaring bloot te leggen. Uit deze stellingen worden de factoren die barrières vormen voor studenten duidelijk. De helft van de studenten met een buitenlandervaring heeft ervaren dat de kosten een obstakel vormen om weg te gaan. Ook blijken er enkele factoren te zijn die een positieve invloed hebben op de afweging om in het buitenland te studeren. Het opbouwen van een internationaal netwerk is voor 64 procent van de studenten een belangrijke overweging. Maar liefst 93,1 procent van de ondervraagde studenten is het (helemaal) eens met de stelling dat zij studeren in het buitenland zien als een toegevoegde waarde aan hun cv.

In tegenstelling tot de groep studenten die nog geen buitenlandervaring heeft opgedaan, hebben ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring minder bezwaren tegen het oplopen van studievertraging. Meer dan de helft liet hun keus niet beïnvloeden door de wens om snel af te studeren. Zij werden ook niet afgeschrikt door de toelatingseisen van buitenlandse universiteiten: 64,7 procent geeft aan ze het niet eens zijn met de stelling dat het een negatieve invloed op hun beslissing heeft gehad.

De kosten van studeren in het buitenland vormen echter wel een obstakel. De helft van de ouderejaars met buitenlandervaring heeft dit als een belemmering ervaren. Een derde van die groep geeft daarentegen aan dat dit voor hun geen zwaarwegende factor is geweest.

Hoewel het gemiddelde bij de stelling 'mijn studie biedt mij voldoende ruimte om te kunnen studeren in het buitenland' eindigt rondom 'normaal', is de spreiding van de antwoorden erg groot. Deze vraag is gesteld aan studenten die al een buitenlandervaring hebben opgedaan. Deze studenten hebben dus ruimte in hun curriculum gevonden. Toch is een op de vijf studenten (22,6%) het met deze stelling oneens of zeer oneens. Studenten van de studies Psychologie, Biomedische Wetenschappen, Nederlands, Kunstgeschiedenis en Geneeskunde zijn van mening dat hun studie niet voldoende ruimte biedt. Dit is te zien in het onderstaande figuur.

Mijn studie biedt mij voldoende ruimte

Alleen opleidingen waarbij N=/> 4

Het is opmerkelijk dat studenten van maar weinig opleidingen het eens zijn met de stelling. De stelling specificeert echter niet of uitwisseling zonder uitloop mogelijk is. Wellicht geeft dat de verklaring waarom studenten hier geen uitgesproken mening over hebben.

Ouderejaars met een buitenlandervaring zijn over het algemeen tevreden of zeer tevreden (66,8%) over de mogelijkheden die de UvA biedt voor het studeren in het buitenland. Over de voorlichting die de UvA geeft over het studeren in het buitenland is iets minder dan de helft van de studenten tevreden of zeer tevreden (47%). Hierbij kan opgemerkt worden dat er ook een redelijk aantal studenten ontevreden of zeer ontevreden over is (22,5%). Ook wat betreft tevredenheid over de ondersteuning die de UvA biedt bestaat verdeeldheid. Zo is 44,4 procent tevreden of zeer tevreden, tegenover 20,1 procent die hierover juist ontevreden of zeer ontevreden is.

Iets meer dan de helft van deze groep studenten heeft obstakels ondervonden. Hierbij zag de meerderheid met name een obstakel in het regelwerk (56,9%) dat komt kijken bij het opdoen van de buitenlandervaring. Verder worden de kosten (48,4%), informatievoorziening (46,1%), beperkte ruimte binnen het curriculum (44,4%), huisvesting in het buitenland (32,5%) en het gering aantal plaatsen bij de buitenlandse universiteit (20,3%) gezien als een belemmering. Ook worden de toelatingseisen van buitenlandse universiteiten (12,2%) en de duur van een uitwisseling (4,1%) als obstakel gezien.

6.3 Factoren die een rol spelen

6.3.1 Gesloten vraag

Aan de ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring is aan de hand van een Likertschaal gevraagd in hoeverre een aantal factoren een rol spelen bij de keuze om voor hun studie naar het buitenland te gaan. Hierbij moesten de studenten voor elke factor aangeven in hoeverre deze een rol spelen, waarbij 1 staat voor 'geen rol', 2 voor 'een geringe rol', 3 voor 'enigszins een rol', 4 voor 'een grote rol' en 5 voor 'een hele grote rol'.

Geen van de factoren blijkt een grote tot hele grote rol te spelen. De factoren 'het opbouwen van een internationaal netwerk', 'de toegevoegde waarde op het cv', 'contact met andere culturen', 'talenkennis' en 'kosten' lijken enigszins een rol tot een grote rol te spelen. De factoren 'huisvesting buitenland', 'personen uit de naaste omgeving', 'alleen gaan', 'regelwerk' en 'toelatingseisen' spelen gering tot enigszins een rol. Daarnaast speelt de factor 'snel afstuderen' minder dan een geringe rol.

Als er wordt gekeken naar de verdeling binnen de afzonderlijke factoren (Bijlage 2) bevestigt dit dat snel afstuderen een kleine rol speelt. Zo geeft 62,7% van de studenten met een buitenlandervaring aan dat het voor hen geen rol speelt. Daartegenover geeft de meerderheid aan dat contact met andere culturen een grote (43,8%) of hele grote rol (31%) speelt.

6.3.2 Andere factoren die een rol speelden

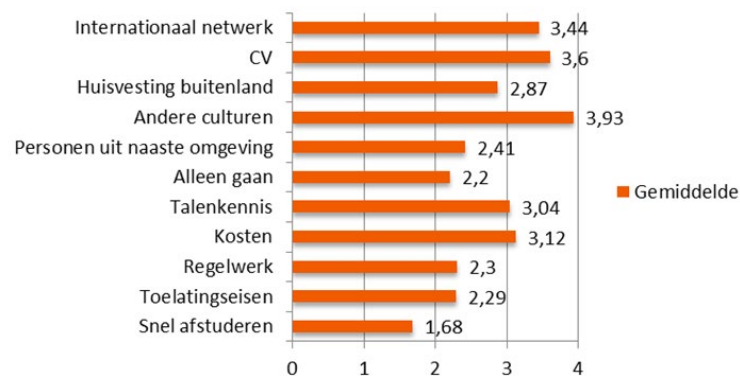
'Wat zijn andere factoren die een rol hebben gespeeld bij jouw keuze om naar het buitenland te gaan?' De door studenten genoemde factoren zijn gesorteerd op de mate waarin ze voorkomen, waarbij de eerste factor dus het meest voorkwam en de laatste het minst. Eerst worden de positieve factoren genoemd, daarna de obstakels die door studenten zijn aangegeven.

(Levens)ervaring

De ervaring om in mijn eentje naar een stad te gaan waar ik niemand ken. De zelfstandigheid die daarbij komt kijken. Het ontdekken van een cultuur waar ik weinig van afwist, maar ook omdat het een waardevolle toevoeging aan mijn studie is.

Veruit de meeste studenten geven aan dat (persoonlijke) ontwikkeling of de (levens)ervaring een belangrijke factor is in de keuze om naar het buitenland te gaan. Zij zien de buitenlandervaring als een mogelijkheid om een taal te leren, een andere cultuur te ontdekken, zichzelf uit te dagen, nieuwe mensen te ontmoeten en hun eigen horizon te verbreden. Zo geeft een student het volgende aan: "Changing environments and challenging yourself is one of the best ways to get to know yourself. So, those factors played a big role in my choice to study abroad".

Ouderejaars met buitenlandervaring

Academische uitdaging

Mijn belangrijkste motivatie om op exchange te gaan was dat ik wilde weten hoe studeren was ergens anders dan aan een Nederlandse universiteit. Ik denk dat het belangrijk is voor je persoonlijke ontwikkeling om af en toe uit je comfort zone te treden. Als je een uitwisseling voorbereidt en als je op uitwisseling bent, doe je dat continu.

Een ander onderwijssysteem ervaren, de (hogere) kwaliteit, het vakkenaanbod en de interdisciplinaire mogelijkheden worden gezien als belangrijke factoren. Kortom, de academische uitdaging van een nieuwe universiteit speelt zeker een rol in de keuze om naar het buitenland te gaan. Een student zegt hierover:

De mogelijkheid tot het volgen van een nieuw, verfrissend vakkenpakket die een andere kijk geeft dan het Westerse, Europese perspectief. Maar ook het gevoel dat dit mij als persoon sterker maakt en meer voorbereid op toekomstige uitdagingen in studie, werk etc.

Overig

Overige factoren die een rol spelen bij enkele studenten waren het weer, het curriculum en familiebanden.

Slechts 12,2% van de studenten die een buitenlandervaring heeft opgedaan geeft aan andere obstakels te hebben ondervonden dan de aangegeven opties. De obstakels die zijn genoemd door een aantal studenten zijn gecategoriseerd als 'regelwerk', 'vakken', 'persoonlijke omstandigheden' en 'overig'.

Regelwerk

Het grootste obstakel dat studenten met een buitenlandervaringen ervaren is de grote hoeveelheid regelwerk. Daarnaast wordt ook het visum, met name voor Amerika, meerdere malen genoemd.

Te veel administratieve vereisten van UvA als de partneruniversiteit. Meerdere keer dezelfde informatie gevraagd op verschillende momenten. De doorlooptijd (5 maanden) is ook veel te lang. Dit kan veel effectiever.

Vakken

Andere obstakels hebben te maken met de in het buitenland te volgen vakken, bijvoorbeeld de erkend krijgen van studiepunten en het omzetten van

cijfers. Maar ook het niet binnenkomen bij de vakken die studenten wilden volgen zorgden ervoor dat sommige studenten het semester als academisch minder vervullend beschouwden.

Persoonlijke omstandigheden

Een aantal studenten geeft aan bemoeilijkende privéomstandigheden te hebben ondervonden, zoals een begrafenis of een relatie in Nederland.

Overig

Het laat uitbetalen van het tweede deel van de Erasmusbeurs en de kosten van een buitenlandervaring worden ook als obstakel gezien, evenals de opstelling vanuit de opleiding:

Het wordt niet aangeraden door onze stagecoördinator. Dat is erg jammer, want het demotiveert mensen om te gaan, alleen maar omdat de coördinator er meer werk aan heeft. Dat vind ik een erg negatieve houding van de UvA en zonde voor de kennis die deze studenten mee zouden kunnen nemen vanuit het buitenland om die vervolgens hier toe te passen.

6.4 Rol van de UvA

Er zijn veel studenten tevreden over de organisatie vanuit de UvA. Een deel van de studenten heeft zelfs helemaal geen op- of aanmerkingen. Toch heeft het merendeel verschillende aandachts- en verbeterpunten over hoe de UvA de buitenlandervaring beter kan faciliteren. De verbeterpunten die aangevoerd werden zijn onderverdeeld in 'meer contact en begeleiding', 'meer informatie en minder regelwerk', 'Erasmus' en 'overig'.

Meer begeleiding

Veel studenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan geven aan behoefte te hebben aan meer contact en begeleiding. Over het algemeen zijn de meeste studenten tevreden over de begeleiding voorafgaand aan de buitenlandervaring. Een student zegt hierover het volgende: "Misschien contact zoeken na aankomst of na begin van het uitwisselingssemester. Voor vertrek was de communicatie erg goed, daarna was het toch wel erg veel zelf regelen." Het contact en de begeleiding tijdens het verblijf en bij terugkomst in Amsterdam wordt door velen als onvoldoende beschouwd:

Betere begeleiding vanuit de UvA. Het contact met de partneruniversiteit en de vakkenkeuze heb ik volledig zelf geregeld. De enige ondersteuning kwam van de partneruniversiteit. Dit was leerzaam voor mij, maar ik kan me voorstellen dat niet iedereen in staat is dit succesvol te doen.

Met name de goedkeuring van vakken, het overzetten van studiepunten en het contact met de examencommissie wordt door veel studenten als problematisch ervaren. Betere toelichting met betrekking tot vakken en cijfers zou kunnen helpen: "Hoe deze in het buitenland worden geregeld en hoe ze vervolgens op de UvA worden omgezet. Ik heb gemerkt dat de UvA op dit punt nogal chaotisch is, je moet het allemaal maar zelf uitzoeken." Daarnaast geven studenten aan het wenselijk te vinden om tijdens het verblijf een checklist te ontvangen met aandachtspunten voor het regelwerk in het buitenland, evenals een handleiding met bijvoorbeeld uitleg over het omzetten van cijfers waarin bovendien aangegeven wordt hoe goedkeuring voor een vak en studiepunten te verkrijgen.

Doordat veel regelwerk als moeilijk wordt ervaren, geven veel studenten aan dat het contact binnen de UvA aanzienlijk verbeterd kan worden, bijvoorbeeld tussen de studieadviseur, examencommissie, International Office en onderwijsadministratie. Studenten geven ook aan dat zij behoefte hebben aan specifieke informatie van de opleiding en (partner)universiteit. Er is behoefte aan een vast 'aanspreekpunt buitenland' per opleiding, waar men weet in welk land vakken worden gegeven die voor jouw studierichting interessant zijn. Daarnaast vinden studenten het wenselijk als er een platform komt waar zij in contact kunnen komen met studenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan. Het gaat hen hierbij niet alleen om studenten die naar dezelfde partneruniversiteit zijn geweest, maar ook om studenten die dezelfde opleiding volgen en hun ervaringen kunnen delen. Een student zegt hierover het volgende:

Communicatie verbeteren met studenten die het jaar ervoor naar dezelfde universiteit zijn gegaan. Naar mijn idee is universiteitsspecifieke informatie toch het belangrijkste. De vakken die je kiest zijn bijvoorbeeld best belangrijk voor je studeerplezier. Alle informatie die je kunt krijgen omtrent de aangeboden vakken is daarom heel fijn.

Meer informatie en minder regelwerk

Vanuit de studenten die al een buitenlandervaring hebben opgedaan, kwam eenzelfde aandachtspunt naar voren als bij de studenten die deze nog niet hebben. De mogelijkheid van een buitenlandervaring moet eerder en vaker gepromoot worden. Studenten zeggen hierover:

Ik denk dat er vanuit de UvA een keer per jaar gevraagd moet worden aan studenten of ze interesse hebben in een semester in het buitenland, en ze op basis daarvan op een mailinglijst zetten die informatie verstuurd over aankomende deadlines, en in welk jaar je het best kan gaan.

Naar mijn mening doet BIS [Bureau Internationale Studentenzaken van de UvA] alles wat het kan om studenten op de juiste manier te begeleiden. Geen op- of aanmerkingen hierover. Alleen de voorlichting hieraan vooraf mag iets uitgebreider: veel studenten komen er te laat achter dat ze een jaar van tevoren moeten beginnen met het plannen van een exchange.

Daarnaast overlapt het aandachtspunt van meer informatie en minder regelwerk deels met het willen van meer begeleiding. Zo wordt ook hier vaak gevraagd om meer informatie over studiepunten, en de aangeboden/te behalen vakken. Studenten willen vooral betere informatievoorziening, vooral wat betreft het aantal te behalen vakken in het buitenland en welke vakken dan in Nederland ook gevolgd moeten worden, omdat slechte voorlichting hierover bij sommige studenten tot studievertraging heeft geleid. Daarnaast pleit een aantal studenten voor de mogelijkheid om voorafgaand aan de buitenlandervaring vakken te laten goedkeuren, zodat ze weten waar ze aan toe zijn: "Over het omzetten van mijn cijfers heb ik nu ook nog geen idee of de vakken die ik hier heb gedaan wel goed genoeg zijn, omdat de UvA daar pas naar kijkt wanneer je terug bent."

Studenten vinden tevens dat er te veel overbodig papierwerk nodig was, waarbij zij vaak formulieren dubbel hebben moeten invullen. Volgens hen kwam dit ook door de slechte communicatie tussen de UvA en partneruniversiteiten. Een student zegt hierover:

Het regelwerk kan overzichtelijker. Toen ik wegging wist ik nog steeds niet zeker of ik alles goed had gedaan. Misschien is een heel duidelijk stappenplan meegeven een goed idee (waarin ook het onderscheid tussen Erasmus en andere uitwisselingen duidelijk is).

Het creëren van een online platform waar exchange-studenten informatie kunnen uitwisselen wordt wederom genoemd:

Wellicht zou er een forum opgericht kunnen worden waar exchangestudenten verplicht de plus en minpunten van een universiteit in het buitenland moeten opgeven. Op deze manier weten toekomstige studenten waar ze rekening mee kunnen houden als je net aan je Erasmusperiode begint. Subjectieve ervaringen kunnen geloof ik heel handig zijn. Zelf had ik tegenvallende ervaringen van het International Office in Lissabon en het niveau (laag) van de vakken die ik volgde. Dit staat natuurlijk niet op de officiële website.

Andere voordelen hier zijn volgens studenten dat er meer recente informatie wordt verstrekt en dat de werkdruk voor het International Office verlaagd wordt. Een student zegt hierover:

Contact met studenten die in voorgaande jaren naar dezelfde universiteit zijn gegaan, zodat studenten die dat jaar naar die universiteit gaan hun vragen beantwoord krijgen. Ik heb het International Office echt moeten stalken met vragen en ze wisten eigenlijk nergens antwoord op. Die eerste maanden waren toen heel stressvol!

Daarnaast geven studenten aan dat ze ook graag meer informatie over beurzen (met name voor Global Exchange studenten) en taaltoetsen zouden willen. Ook de datum van de taaltoets lijkt een probleem te zijn:

Ik vertrok in september naar het buitenland. De gratis IELTS test van de UvA was in augustus, wat uiteraard veel te laat was voor personen die in september vertrokken om aan deel te nemen, omdat er ook nog 2 weken gewacht moet worden op de resultaten.

Erasmus

Veel studenten zijn niet tevreden over de hoeveelheid papierwerk die het Erasmusprogramma met zich meebrengt:

Ik had het idee dat er vanuit de EU heel veel papierwerk werd gevraagd en ik was tijdens mijn uitwisseling de eerste maand om de dag op het Erasmusbureau om papieren te brengen, aan te vragen, te ondertekenen, te wijzigen etc. zodat het 'officieel' allemaal zou kloppen.

Daarnaast ontvingen veel studenten het tweede deel van de Erasmusbeurs pas heel laat en vonden zij de hoogte van de beurs vaak niet overeenkomen met het prijspeil op plaats van bestemming.

Overig

Enkele studenten geven aan meer samenwerkingsverbanden met universiteiten te willen. Het gaat hierbij niet enkel om Europese universiteiten, maar juist samenwerkingsverbanden met partneruniversiteiten in het Midden-Oosten en Wit-Rusland.

Ook willen enkele studenten meer bemiddeling op het gebied van huisvesting in buitenland.

6.5 Deelconclusie

De ouderejaarsstudenten die een buitenlandervaring opgedaan hebben, zijn hier erg enthousiast over. 92,8% van deze studenten raadt het andere studenten zelfs in sterke mate aan om op uitwisseling te gaan. Ze zijn met name positief over het opbouwen van een internationaal netwerk en ze zien het ook als een toegevoegde waarde aan hun cv. Daarnaast spelen het snel willen afstuderen en de toelatingseisen van de buitenlandse universiteiten geen negatieve rol op hun beslissing. Wel vindt de helft van de studenten de kosten een obstakel, en meer dan de helft vindt het regelwerk een obstakel. Daarnaast zijn de studenten erg verdeeld over de ruimte die hun studie biedt om te kunnen studeren: een op de vijf studenten vindt dit een probleem. Desondanks zijn de meeste studenten met een buitenlandervaring tevreden over de mogelijkheden die de UvA biedt. Over de ondersteuning en de voorlichting zijn de meeste studenten echter nog niet (zeer) tevreden.

Van de studenten die een obstakel ondervonden, lag dit obstakel bij meer dan de helft van de studenten in het regelwerk. Ook zijn de kosten (48,4%), de informatievoorziening (46,1%), de beperkte ruimte binnen curriculum (44,4%), de huisvesting in het buitenland (32,5%) en het geringe aantal plaatsen bij de buitenlandse universiteit van voorkeur (20,3%) enkele grote obstakels.

De factoren 'het opbouwen van een internationaal netwerk', 'cv', 'ontmoeten van andere culturen', 'talenkennis' en 'kosten' spelen enigszins een rol tot een grote rol bij de keuze om een buitenlandervaring op te doen. Daarnaast speelt de factor 'snel afstuderen' een minder dan geringe rol. Dit bevestigt het beeld dat naar voren komt vanuit de andere vragen waarbij 'internationaal netwerk', 'de toegevoegde waarde op het cv' en 'de talenkennis' meestal een positieve rol spelen. Dit terwijl de kosten een grote negatieve rol spelen, en het snel afstuderen vrijwel geen rol speelt bij het feit dat ze voor hun studie naar het buitenland zijn gegaan.

"Er is niet leuker dan een halfjaar in het buitenland wonen!" Studenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan waren zeer positief. Bij de open vraag naar welke andere factoren een rol hadden gespeeld worden dan ook vaak positieve factoren genoemd. De persoonlijke ontwikkeling en academische uitdaging spelen een aanzienlijk grote rol in de keuze om naar het buitenland te gaan. Zoals een student aangeeft: "The world gets interesting with the first steps out of the comfort zone."

Er waren echter ook studenten die nogmaals aangaven dat het regelwerk een groot obstakel vormde, met name de doorlooptijd en de dubbele administratieve lasten (de UvA en de partneruniversiteit). Daarnaast hadden studenten moeite met vakken volgen, of de studiepunten door de UvA erkend te krijgen.

Veel studenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan via de UvA zijn over het algemeen tevreden. "Ik vind dat van studenten zelf ook initiatief mag worden getoond. Ik heb dan ook voldoende hulp gekregen van de UvA". Toch zijn er enkele aandachtspunten voor de UvA om een buitenlandervaring beter te faciliteren. De twee meest aangevoerde punten gaan over meer informatie en begeleiding, die dan ook overlappen. Studenten geven voornamelijk aan meer behoefte te hebben aan duidelijkheid rondom studiepunten en de te volgen vakken, waarbij zij partneruniversiteits- en opleidingsspecifieke informatie willen. Een gesuggereerde oplossing hiervoor is een online platform, waarop studenten elkaar kunnen informeren. Daarnaast wordt er veel (onnodig) regelwerk ondervonden. Dit kan door betere communicatie binnen de UvA en tussen de UvA en de partneruniversiteit deels verholpen worden.

7. VERGELIJKING

Aan alle drie de doelgroepen is gevraagd welke factoren een rol spelen bij hun beslissing om wel al dan niet naar het buitenland te gaan. In de onderstaande tabel is te zien dat de factoren die een rol spelen erg verschillen tussen deze drie groepen. Een van de weinige overeenkomsten is dat kosten bij alle drie de groepen als een van de meest invloedrijke factoren wordt gezien.

	Geen tot minder dan geringe rol	Geringe tot enigszins een rol	Enigszins tot grote rol	Grote tot hele grote rol
Eerstejaars	Alleen gaan	Naaste omgeving Regelwerk Toelatingseisen Snel afstuderen Talenkennis	Kosten Int. netwerk cv Andere culturen Huisvesting	
Ouderejaars zonder buitenlandervaring	Alleen gaan Int. netwerk Talenkennis cv Andere culturen	Naaste omgeving Regelwerk Toelatingseisen Snel afstuderen Huisvesting Geringe plaatsen	Kosten	
Ouderejaars met buitenlandervaring	Snel afstuderen	Naaste omgeving Regelwerk Toelatingseisen Huisvesting Alleen gaan	Kosten Int. netwerk cv Andere culturen Talenkennis	

Bij het verklaren van de verschillen tussen de drie groepen, wordt in gedachten gehouden dat elke groep een ander type student vertegenwoordigt. Met name tussen de studenten die wél een buitenlandervaring hebben tegenover de studenten zonder buitenlandervaring wordt een ander type student verwacht.

Uit de tabel hierboven blijkt dat studenten met een buitenlandervaring tot een type student behoren dat het minder erg vindt of zich minder zorgen maakt over eventuele uitloop van hun studie. Waarschijnlijk hadden deze studenten in het eerste jaar ook al aangegeven dat ze snel afstuderen geen grote rol laten spelen bij de keuze om naar het buitenland te gaan.

Met dit gegeven kunnen er twee conclusies getrokken worden. De eerste is

dat de groep studenten die het niet veel uitmaakt of ze studievertraging oplopen de groep vormt waarvan de kans het grootst is dat ze naar het buitenland gaan. Het percentage eerstejaars dat aangeeft dat ze wel naar het buitenland willen en waarbij 'snel afstuderen' geen of een geringe rol speelt, is ongeveer 30%. Dit betekent dat met deze groep de doelstelling van de UvA te behalen valt (de UvA streeft ernaar dat 20% van de bachelorsstudenten in 2020 een buitenlandervaring opdoet). Dit kan alleen echter alleen als ook de andere huidige obstakels verminderd worden. Zo worden de kosten van een buitenlandervaring door alle groepen genoemd als een meespelende factor en speelt dit dus een grote rol.

De tweede conclusie is dat de andere groep meer gestimuleerd zou worden om naar het buitenland te gaan wanneer het obstakel van mogelijke studievertraging wordt weggenomen, natuurlijk wel in combinatie met het wegnemen van andere obstakels. Door het creëren van de genoemde mobility window kunnen dus twee belangrijke factoren, kosten en studievertraging, aangepakt worden.

Daarnaast kan ook uit de tabel worden opgemaakt dat studenten zonder buitenlandervaring minder waarde hechten aan het kennismaken met andere culturen, de toegevoegde waarde aan het cv, het opbouwen van een internationaal netwerk en talenkennis aangezien deze factoren maar een kleine rol hebben in hun beslissing om wel of niet naar het buitenland te gaan. Deze factoren spelen een grote(re) rol bij de studenten die wel een buitenlandervaring hebben opgedaan. Hieruit kan geconcludeerd worden dat studenten zonder buitenlandervaring zich niet alleen gehinderd zagen, maar ook simpelweg niet de behoefte hadden om naar het buitenland te gaan omdat ze daar de toegevoegde waarde niet van zagen.

8. CONCLUSIE

8.1 Conclusie

Eerstejaars

Uit het onderzoek blijkt dat maar 9,7 procent van de eerstejaarsstudenten een buitenlandervaring per definitie uitsluit. Overeenkomstig met de Nationale Studenten Enquête kan er dus worden geconcludeerd dat de meerderheid van de studenten graag een buitenlandervaring op wil doen. De stimulansen hiervoor zijn met name de (levens)ervaring en academische uitdaging. Helaas vinden zij belemmeringen en obstakels op hun pad. Eerstejaars studenten noemen met name de kosten, onzekerheid van huisvesting, ruimte in het curriculum en verplichtingen in Nederland.

Eerstejaarsstudenten geven aan dat de informatievoorziening van de UvA beter kan. Dit moet persoonlijker, met meer opleidingsspecifieke informatie, maar ook vaker, duidelijker en vroegtijdiger. Daarnaast is het van belang dat het regelwerk voor studenten verlicht wordt, meer beurzen beschikbaar worden gesteld, er binnen het curriculum een duidelijk semester wordt aangewezen waarin iemand naar het buitenland kan gaan en dat er van tevoren meer zekerheid wordt geboden over de accommodatie in het buitenland.

Ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring

Voor ouderejaars zonder buitenlandervaring blijkt dat de meerderheid van plan was om in het eerste jaar naar het buitenland te gaan. Het merendeel (60,9%) van de ouderejaarsstudenten is dit tijdens de bachelor of master nog steeds van plan.

De obstakels die bij deze studenten een rol spelen zijn kosten, verplichtingen in Nederland, ruimte in het curriculum, regelwerk en negatief of foutief advies vanuit de opleiding. Ook geeft een deel van de studenten aan geen behoefte te hebben aan een buitenlandervaring, omdat zij er onder andere de toegevoegde waarde ervan niet zien.

Verder geven zij aan dat de informatievoorziening van de UvA beter kan. Hierbij wordt gevraagd om vaker, duidelijke en vroegtijdige informatie. Opvallend is dat een deel van de suggesties die gedaan worden al bestaan, waaruit geconcludeerd kan worden dat deze informatie dus niet toegankelijk genoeg is.

Ouderejaarsstudenten met buitenlandervaring

Van de ouderejaarsstudenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan zou 92,8 procent het hun studiegenoten in sterke mate aanraden om op

uitwisseling te gaan. Ze zijn met name positief over het opbouwen van een internationaal netwerk en ze zien het dan ook als een toegevoegde waarde voor hun cv. Daarnaast spelen de (levens)ervaring en academische uitdaging een grote rol in de keuze om naar het buitenland te gaan.

De helft van de studenten met een buitenlandervaring vindt de kosten een obstakel. Meer dan de helft vindt het regelwerk een obstakel. Ook de informatievoorziening, ruimte binnen het curriculum en de huisvesting in het buitenland zijn barrières waar veel studenten tegen aan zijn gelopen.

8.2.1 Advies centraal beleid

Informatievoorzieningen

De informatievoorziening blijkt een herkenbaar pijnpunt voor een groot aantal respondenten. De UvA zou een hoge prioriteit moeten geven aan het verbeteren van de informatievoorziening over de mogelijkheden voor een buitenlandervaring. Er is onder studenten behoefte om zo vroeg mogelijk te beginnen met voorlichten. Dit zou idealiter al gebeuren bij de voorlichting van nieuwe eerstejaars, door bijvoorbeeld een boekje met een duidelijk overzicht van alle mogelijkheden en de te doorlopen stappen. Er moet gedurende de bachelorfase aandacht blijven voor de mogelijkheden van een buitenlandverblijf. Daarnaast blijkt dat veel ouderejaarsstudenten zonder buitenlandervaring zich niet bewust zijn van alle bestaande informatievoorzieningen van de UvA. De toegankelijkheid van deze informatie is een pijnpunt. Er moet gekeken worden naar hoe de informatie verspreid wordt en er moeten manieren gevonden worden om deze informatie voor alle studenten overzichtelijk en toegankelijk te maken. Duidelijke informatievoorziening verlaagt ook de hoge regeldruk die studenten nu ervaren en die hen potentieel afschrikt. De roep om duidelijke informatievoorziening betreft ook de van huisvesting in het buitenland.

Online platform

Studenten zoeken naar een eenduidig en centraal informatiepunt waar ze terecht kunnen om zich te oriënteren. De online mogelijkheden zouden hiervoor meer benut moeten worden. Een platform wordt dan ook vaak als suggestie gedaan. Het is gewenst dat er duidelijkheid is over de partneruniversiteiten, de opleidingen die zij aanbieden, mogelijke vakken die studenten kunnen volgen, en de kosten. Een globale checklist zou hier ook te vinden moeten zijn. Dit kan ook meteen een plek of platform zijn waar informatie uitgewisseld wordt tussen studenten onderling en tussen partneruniversitei-

ten, zoals een Reddit-pagina. Er is behoefte aan recente, duidelijke en persoonlijke informatie van medestudenten en andere relevante partijen. Bij de realisatie van zo'n platform is er wel een moderator nodig die de juistheid van de informatie waarborgt. Dit online informatiepunt moet voor studenten bekend, vindbaar en toegankelijk zijn. De verwachting is dat met een toegankelijk platform veel onduidelijkheid wordt weggenomen. Dit voorziet hopelijk in de behoefte om meer persoonlijke en opleidingsspecifieke informatie.

Financiën

Studenten blijken tijdens hun studie in het buitenland moeite te hebben om financieel rond te komen. Er wordt vaak opgeroepen om meer beurzen beschikbaar te stellen aan de studenten. Ze geven aan dat Erasmus lang niet kostendekkend is en een deel van de beurs erg laat komt. Uitwisselingen buiten Europa zijn nog ingewikkelder te financieren, mede doordat het moeilijk blijkt een goed overzicht te krijgen van de kosten tijdens het verblijf in het buitenland. Er blijkt bovendien weinig overzicht te zijn van de beurzen waar aanspraak op gemaakt kan worden. De angst voor extra kosten kan vermindert worden door te waarborgen dat er in alle opleidingen in het curriculum ruimte is voor een buitenlandervaring. Wanneer dit ook vroeg naar studenten wordt gecommuniceerd, kunnen zij beter hun buitenlandervaring plannen.

8.2.2 Advies decentraal beleid

Het is niet voor alle studenten mogelijk zonder studievertraging naar het buitenland te gaan. Een aantal opleidingen biedt in het huidige curriculum geen ruimte om een deel van de studie in het buitenland te volgen. In overleg met onderwijsdirecteuren zou daarom gekeken moeten worden om waar mogelijk ruimte vrij te maken in het curriculum (mobility windows). Zodra deze mobility windows er binnen een normaal curriculum zijn, tackelt dit ook obstakels als de angst voor hoge kosten en studie-uitloop. Een tijdelijk alternatief voor het creëren van mobility windows is de aandacht richten op summer schools of vakken in het buitenland.

Wanneer vanuit opleidingen wordt gecommuniceerd dat een buitenlandervaring vanzelfsprekend is, wordt de drempel voor twijfelaars aanzienlijk verlaagd. Dit hangt samen met de afradende houding van studieadviseurs in hun advies aan studenten. Dit werkt demotiverend, en is een gemiste kans om studenten extra te motiveren en te stimuleren een buitenlandervaring op te doen. Studenten zijn gebaat bij meer stimulans van studieadviseurs. Door de mogelijkheden inzichtelijker te maken, kunnen studenten de academische en persoonlijke waarde er makkelijker van inzien. Hierdoor gaan studenten die

geen behoefte hebben aan een buitenlandervaring wellicht de waarde inzien van deze ervaring. Het is daarvoor ook belangrijk dat studieadviseurs op de hoogte zijn van de relevante en actuele informatie omtrent een buitenlandervaring. Nauw contact en kennisdeling tussen studieadviseurs en het International Office is zeer gewenst.

Studenten hebben aangegeven dat een buitenlandervaring moeilijk te combineren is met honours- en excellentieonderwijs. Opleidingen zouden moeten onderzoeken hoe een buitenlandervaring verwerkt kan worden in deze vorm van onderwijs of moeten een manier vinden om flexibeler om te gaan met het honoursprogramma.

Er moet een goede afstemming zijn tussen beschikbare informatie die voor de hele populatie relevant is en opleidingsspecifieke informatie omtrent over een buitenlandervaring. De facultaire International Offices vervullen hierbij een schakelfunctie. Zij zouden het portfolio van partneruniversiteiten en het bijbehorende vakkenaanbod beter inzichtelijk kunnen maken en uitbreiden. Daarnaast is er behoefte aan een inventarisatie van vakken die in aanmerking komen voor toekenningen van EC's zodat studenten voorafgaand aan het buitenlandverblijf over zo veel mogelijk informatie beschikken, ook over hoe ze vakken kunnen laten goedkeuren. Het International Office zou ook een overzicht moeten geven van de belangrijke data en benodigde stappen om in het buitenland te studeren. Een boekje dat makkelijk aan studenten meegegeven kan worden zou dit ondersteunen, alsmede een e-mail als herinnering bij aankomende deadlines. Studenten geven aan dat de huidige informatievoorziening te veel langs hen heen gaat.

9. BESTUURSAANBEVELING

Een halfjaar in het buitenland studeren staat op de bucketlist van veel studenten. Uit de Nationale Studentenenquête blijkt dan ook dat meer dan de helft van de bachelorstudenten naar het buitenland wil. Het is daarom moeilijk te geloven dat maar vijf procent van de bachelorstudenten aan de UvA buitenlandervaring heeft.

Barrières

Ook uit het onderzoek van het ASVA Onderzoeksbureau en de CSR blijkt dat veel UvA studenten maar al te graag over de grens willen om iets extra's aan hun studie toe te voegen. Studenten lopen echter tegen allerlei barrières aan. Ten eerste is de informatievoorziening vanuit de UvA niet duidelijk genoeg. Studenten weten niet wat de mogelijkheden zijn en als ze er naar vragen worden ze door studieadviseurs en docenten ontmoedigd om een halfjaar weg te gaan. Ten tweede gaat er te veel regelwerk aan een studieperiode in het buitenland vooraf. Studenten moeten al ver van te voren beslissen of ze een buitenlandervaring op willen doen, omdat veel van te voren geregeld moet worden. Het kost ook veel moeite om punten behaald in het buitenland mee te laten tellen aan de UvA, waardoor een buitenlandervaring per definitie betekent dat de student een halfjaar studievertraging oploopt. Ten derde is een semester in het buitenland vaak een dure aangelegenheid en zijn er vrijwel geen fondsen beschikbaar als je buiten Europa ervaring wilt opdoen.

Oplossingen

De universiteit zou op centraal niveau obstakels weg kunnen nemen door eerder, vaker, persoonlijker en toegankelijker te communiceren over de mogelijkheden. Er zou bijvoorbeeld een online platform gecreëerd kunnen worden waar studenten ervaringen uit kunnen uitwisselen. Op decentraal niveau kan er ook een aantal hindernissen worden weggenomen. Opleidingen kunnen ervoor zorgen dat docenten en studieadviseurs studenten aanmoedigen om een buitenlandervaring op te doen. Studieadviseurs zouden beter op de hoogte moeten zijn van de bestaande mogelijkheden voor studenten om een buitenlandervaring op te doen. Ook zouden opleidingen het mogelijk moeten maken om een halfjaar ergens anders punten te behalen door ruimte te maken in het curriculum. Bijvoorbeeld door een semester beschikbaar te stellen voor vrije keuzeruimte zonder dat er verplichte vakken moeten worden gevolgd.

De ASVA studentenunie neemt de uitkomsten van dit onderzoek mee en zal zich inzetten voor de belangen van de student. ASVA ziet een buitenlandervaring tijdens de bachelor of master als een uitgelezen mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling. Het is een kans om een andere taal en cultuur te leren en om klaargestoomd te worden voor de mondiale arbeidsmarkt. Met oog op de mondialiserende wereld waarin we leven zal ASVA erop toezien dat de UvA de uitkomsten van dit onderzoek meeneemt in hun streven om het percentage bachelorstudenten met een buitenlandervaring te verhogen.

Abigail Tjhay

Penningmeester ASVA Studentenunie 2015-2016

PUBLICATIES VAN HET ASVA ONDERZOEKSBUREAU

Laatst gepubliceerde onderzoeken

Alles is mooi: een onderzoek naar ecstasygebruik onder studenten	2016
Van Binnenstad naar Stadscampus: een onderzoek naar de communicatie rondom de verhuizing naar het Roeterseiland	2015
Bekend maar onbemand: de moeizame betrokkenheid van studenten bij hun studentenraad	2015
Medezeggenschap op de HvA: een onderzoek naar de domeinraden	2014
Student(en)Tijd: Over planning, drukte en tijd van studenten.	2013
Lang of sociaal: Hoe studenten hun kansen inschatten onder de financiële maatregelen.	2012
Als ik later groot ben: Het arbeidsmarktperspectief van de studenten van vier opleidingen.	2012
Studentenhuisvesting in Amsterdam	2012
10 jaar BaMa: succes of mislukking?	2012
Tweede studie: de investering waard?	2012

Over de HvA

Medezeggenschap op de HvA: een onderzoek naar de domeinraden	2014
Studentenhulpverlening aan de HvA	2009
Wie is de HvA student?	2007

Over studenteninspraak

Bekend maar onbemand: de moeizame betrokkenheid van studenten bij hun studentenraad	2015
---	------

De student stemt: Gemeenteraadsverkiezingenonderzoek 2010	2010
Reflecteren op ASVA. Ledenonderzoek & bekendheidsonderzoek HvA	2009
Verkiezingenonderzoek 2006. Politieke voorkeuren van de UvA-student	2007
Faciliteitenonderzoek studieverenigingen	2006
Opkomst of afgang? Niet-stemmers over de Studentenraadverkiezingen mei 2005	2005
ASVA studentenunie in perspectief. Een beeld van de toekomst	2004
Macht en inspraak. Een onderzoek naar de stand van zaken binnen de Amsterdamse medezeggenschap	2002
Tussen Wal en Schip. Een onderzoek naar het functioneren van Opleidingscommissies en studentleden	2000

Over onderwijsvoorzieningen

Responsmeter	2008
Studentassistentschap-plaatsen aan de UvA	2008
Over het kastje en de muur. Een inventarisatie van problemen bij inschrijvingen	2006
In den Vreemde. Een onderzoek naar de faciliteiten voor uitwisselingsstudenten aan de UvA	2004
Faciliteiten voor studenten. Een onderzoek naar computers, kopieerapparaten, studie- en collegezalen aan de UvA	2004
'Onderwijs.nl'? Een onderzoek naar ICT in het onderwijs aan de UvA	2001
Evaluaties Geëvalueerd. Het grote evaluatie onderzoek	2000
Studenten over studieadviseurs, studieadviseurs over studenten	1999

Over de organisatie van onderwijs

Honoursprogramma's: excellentie aan de UvA	2009
Studieloopbaanbegeleiding: Ambities en Praktijk	2009
Schakelprogramma's. Brug of Kloof tussen bachelor en master	2008
Panelonderzoek toponderwijs	2006
Cum Laude langs de meetlat	2005
Tussen droom en daad. Bachelor-Master op de UvA: flexibiliteit en internationale vergelijkbaarheid	2003
Fiducie in de fusie? Een onderzoek naar de fusie tussen HvA en UvA	2002
Twee fases, één gedachte?	
Het grote Bachelor-Master Handboek	2000
De Academische Uitdaging	2000

Over studiekosten en wonen

Studieschuld	2011
Rapport studentenhuysvestiging Amsterdam	2007
Studiekostenonderzoek	2007
Rapport Studentenhuisvesting in Amsterdam	2001
Kostenposten. Moet de UvA-student teveel geld uitgeven aan zijn studie?	1999
IBG en GBA. Een gevaarlijk koppel	1998

Overig

13 jaar onderzoeksbureau	2011
De Toekomst van Foliavana	2011
International & Dutch: In Touch?	2011
De Actieve Student	2010
Student op de Sofa. Onderzoek naar de Studentenpsycholoog	2010
Student & Homo: acceptatie in het Amsterdamse studentenleven	2009

COLOFON

Onderzoek	Iris van der Doelen
Eindredactie	Pablo Kamsteeg, Maartje Geels
Vormgeving	Tom Bekkers
Uitgave	ASVA studentenunie, Amsterdam 2016
Contact	Nieuwe Achtergracht 170 1018 WV Amsterdam www.asva.nl info@asva.nl (020) 622 57 71

► **ASVA.NL**

